

Анђе Капичић

БРАЋА ЂИНОВСКИ — ИКОНОПИСЦИ И ЖИВОПИСЦИ

У нашој историографији још увијек постоји велика празнина о дјеловању последње генерације зографа XIX вијека у Црној Гори. Ова тема, као да није била довољно занимљива за многе историчаре умјетности, етнологе, културологе и истраживаче. Намеће се утисак да је намјерно заобилажена, неправедно оспоравана и подцјењивана, често поистовећивана са фолклором и наивним ликовним рјешењима. Судаћи по резултатима досадашњих истраживања лишана је креативних и естетских вриједности, а да нијесу утврђене и анализиране веће иконописне цјелине. На први поглед, ова умјетност, чија вриједност не изгледа тако значајна, посебно ако се мјери искључиво естетским критеријумима, показује колико се тврдокорно дуго одржала на нашим просторима, дубоко улазећи у другу деценију XX вијека. Мада склоно традиционалним и конзервативним рјешењима зографско сликарство, бар, у остварењима браће Ђиновски, даје осавремењенији сликарски израз, са очигледном примјеном елемената карактеристичних за барокно сликарство.

Међу малобројним локалним зографима (Марко Вујовић, Петар Чолановић, Марко Савић, Марко Ђуровић, Васо Вујичић, Лабуд Ункашевић), који су оскуднијег знања и мањих амбиција (њихова иконописна дјела су композицијски упрошћена, понекад помало наивна), значајно мјесто припада браћи Ђиновски. У Црну Гору дошли су 1872. године на позив митрополита Илариона Рогановића.¹ Ђиновски потичу из села Галичника у Дебарском округу (Македонија), из породице која је традиционално његовала зографску вјештину, преносећи је са оца на сина. Њихов отац Крсте био је угледна личност у свом крају, познат педагог и врстан мајстор дрвореза (копаничар). Љубав према овом

¹ Ђина Челебић, Зограф Василије Ђиновски, Побједа, бр. 18 од 29. априла 1962.

виду умјетничког изражавања отац је пренио и на своје синове: Панајота (1841—1886), Теофила (1846—1894), Алексу (1851—1894) и Василија (? —1923). Одрастајући у средини, која је њедрила писменост и љепоту дрвореза — копаничарство — браћа су врло брзо добила основно образовање и стекла склоност ка умјетничком изражавању. Први учитељ и најбољи савјетник био им је отац, али су они, ипак успјели да пронађу властити пут и да на својим радовима оставе препознатљиву личну ноту. Њихова индивидуалност је изражајна, мада су радили заједно, допуњујући се у разним вјештинама. За најстаријег Панајота, кажу, да је међу браћом био најбољи у зографској вјештини. На жалост, он није никада боравио у Црној Гори. Своју дјелатност везао је за Врање. Као свестрано образован и надарен човјек, занимао се и за етнографију, фолклор и лексикографију. О њему и његовој дјелатности писао је, по подацима добијеним од Алексе, Павле Ровински.² Алекса је више афинитета показивао у изучавању фотографске и копаничарске вјештине. Теофил и Василије нашли су свој израз у каменореству и црквеном живопису, мада су добро познавали и дрворезну вјештину.³

Из непознатих и недовољно утврђених личних мотива, Ђиновски су морали напустити стари завичај и населили су се у Врање, гдје су убрзо стекли значајан углед, афирмишући зографску вјештину по околним манастирима и црквама. Млађа браћа, нешто касније, одлазе у Црну Гору, остављајући најстаријег брата. Трајно су се населили у Подгорици. У овоме граду они настављају марљиво да раде на иконопису, извршавајући без поговора и полетно многобројне наруџбине. Једнако су, са ентузијазмом и професионалношћу, стварали за велике задужбине, као и за мале сеоске цркве. Ова три брата радила су заједно као јединствена тајфа, обављајући готово све послове на украшавању цркава. Радили су иконостасе, иконе и др., предмете, неопходне за цркву. Бројност насликаних иконостаса и икона појединих светитеља најбоље илуструју тадашњу активност иконописца и енормну потребу за зографском продукцијом. Док се у другим крајевима са развијенијом културом зографска умјетност гаси, на нашим просторима браћа Ђиновски имају улогу настављача његовања зографске традиције.

Цјелокупан опус њиховог иконописног рада сажет је у списку, који је иконописац Василије морао да уради по налогу Митрополије, поводом педесетогодишњице владавине црногорског књаза и Господара Николе I. Из документа који претходи том списку сазнајемо да је у Црној Гори „изображено“ 90 иконостаса

² Види опширније: Харалампије Поленаковић, *Панајот К. Ђиновски*, Годишен зборник на филозофскиот факултет на универзитетот во Скопје, Скопје 1962; Томо Смиљанић-Брадина, *Панајот Крстезић Ђиновски*, Јужни преглед, Скопје, Јубиларни број, август 1927, 15.

³ Т. Вукановић, *Копаничарство код Мијака*, Годишњак музеја јужне Србије, 1941, 242—243.

„а остале 5 од прије ослобођења, у течају 37. година“. И како тврди сам иконописац „настојао сам да речени списак буде тачан у случају ако се каква погрешка пријави у годинама, једна испред друге, то ће мислим, Свјештеници допринијети да се исправи, са пописом Цркава.“⁴ У почетку са Василијем раде оба брата, упражњавајући према потреби познавање оба заната (иконопис и дрворез), а после њихове смрти (1894), помагао му је син Миливој.⁵ Њихов долазак у Црну Гору карактерише период препорода и великих амбициозних пројеката црногорског владара. Као реформатор и просвјетитељ Никола I желио је да унаприједи Цркву, да и она као институција врши мисију на подизању културног и цивилизацијског нивоа у земљи. Вођена је жива градитељска дјелатност, у којој „ни једна црква у Црној Гори није подигнута ни обновљена без Његове милостиве помоћи“. Подаци са којима се располаже износе импозантне бројке од 163 новоподигнутих и 112 обновљених цркава,⁶ што је наравно захтијевало ажурну и добро организирану иконописну активност. Браћа Ђиновски су у томе предњачила, по квалитету и квантитету, дајући свестрани допринос.

Раније је поменуто да је Василије био школован умјетник. Сликарску школу завршио је у Русији. Честа путовања и контакти са људима разних профила и интересовања, утицала су на богаћење његове личности и личног искуства на усавршавању сликарског заната и отварању ширих хоризоната и амбиција. Оваквој тврдњи иде у прилог неколико занимљивих и досад мало познатих података о личности иконописца Василија. Поред, морамо признати, исцрпљујућег занимања, Василије је налазио снаге и времена да се бави и другим креативним пословима. Био је редитељ трагедије „Бој на Косову“,⁷ а помиње се и као успјешан мајстор декора за прво извођење „Балканске царице“ у Подгорици, о чему постоји запис:

„Позориште је било врло згодно и укусно намјештено и могло је примити до 400 посјетника. Искићено је било народним бојама, заставама и зеленилом. Завјеса и кулисе одговарале су потпуно захтјевима представе. Освјетљење је било довољно. На свему овоме има се захвалити г. капетану Милу Мартиновићу и његовом на жалост напрасним губитком синчића љуто уцвиљеном брату г. бригадиру Јову Мартиновићу, као и сликару тамошњем Ђиновском, који нијесу пожалили труда, да позоришна дворана и с декоративне стране одговори свијем захтјевима“.⁸

⁴ Конзисторија Цетињска 1910, фасцикла 52, докуменат бр. 146 од 12. јануара.

⁵ Миливој (средњи син) завршио је школу живописа у Русији, жељећи да усаврши овај занат и настави породичну традицију.

⁶ Педесет година на престолу 1860—1910, Цетиње 1910, 105—112.

⁷ Глас Црногорца, бр. 2 од 5. јануара 1891.

⁸ Црногорка, 1885, бр. 1 од 10. јануара.

У средини недовољно развијене у ликовном погледу, каква је у то вријеме била Црна Гора, иконописац Василије је морао да угађа клијентели и да подилази средини. Као искусан сликар, Василије се најдуже бавио иконописом, он се у својим рјешењима и вокацији издигао од локалних умјетника. Његов сликарски израз је доста израђен, не утапа се у учмале и круте схеме зографске традиције, показујући утицај каснобарокних сликарских схватања. То се посебно испољава у начину обраде драперија и простора, у третману инкарната и колорита. Може се, дакле, претпоставити да се у његовим дјелима назире слиназире сликарска култура иконописца способног за далеко веће ликовне подухвате. По повратку са школовања радио је обилазећи Стару Србију, Македонију, Црну Гору, Босну и Приморје. Неки истраживачи, покушавајући да утврде тачан број израђених иконостаса, наводе како је Василије, уз помоћ браће, „израдио више од 150 иконостаса старих српских манастира, не рачунајући пркве и манастирске ћелије“.⁹ Тачан број се може утврдити, тек последице сагледавања активности Ђиновских у свим наведеним областима, истраживањем по архивама и обилежењем терена. Њихова иконописна вјештина овдје, у Црној Гори, достиже своју пуну зрелост и афирмацију. Још увијек, број од 95 иконостаса, није поткријепљен, што је условљено непотпуном документацијом и обиласком оних цркава које правитирају Цетињу. За сада тај број износи 72 иконостаса, рачунајући и иконе које је радио за иконостасе одређених цркава.

У свом раду добијали су многобројна признања и ласкаве оцјене. Хвалили су их у Митрополији, тражили их проканадури и тутори многих цркава у разним парохијама. У одабиру којег ће иконописца узети да им украси цркву, Митрофан Бан, митрополит црногорски, знао је одговорити: „Консистирија држи г. Василија Ђиновског за вјештијег иконописца и одобрава, да са њим условите радњу иконостаса“, или „Консистирија познаје г. Ђиновског, као сигурног, доброг и савјесног радника“. У прилог тој тврдњи иду занимљиви прикази извјештача званичног црногорског гласила:

„Познато је, да је и у пошљедњему рату острошки манастир горњи и доњи страдао. Ватра је била уништила све што је могла. И последице рата одма се почело обнављати како је што најпотребитије било, и мало по мало и горњи и доњи манастир се обновио из гаришта љепши него што је био... И тек ове године (мисли се на 1892 — прим. аутора) је црква украшена пристојнијем темплом. Темпло су израдила браћа Ђиновски, поријеком Дибрани, настањени у Подгорици. Василије Ђиновски израдио је слике а браћа му Алекса и Теофил израдили су вајарски дио у дрво и позлату. Дрво је све најбоља лучевина а

⁹ Ђина Челебић, наведено дјело; Ј. Хаџи-Васиљевић, *Просветне и политичке прилике у јужним српским областима у XX веку*, Београд 1928.

браћа Ђиновски су прави мајстори у томе послу. Они одавна проз Боку израђују вајарски дио иконостаса као и позлату. Такођер њихов брат Василије добријем успјехом слика. Он је и сада довршио слике на иконостасу у Ђиновићкој цркви св. Стјеридона у Боки, на опће задовољство и похвалу од људи, што се разумију. Слике пак на острошком темплу биће његов најљепши рад досадашњи. Како Њ. В. г. Митрополит, тако г. Војвода Пламенац остали су потпуно задовољни, кад су овај рад видјели.¹⁰

Да се овај рад заиста допао војводи Пламенцу, најбоље свједочи податак, што га је војвода наручио као сликара иконостаса у обије Бољевићке цркве.

„Црква св. Николе није преодавно грађена и надостављана; а црква светог Јована стародревна је, која се је скоро на ново из темеља президала, и тако била неосвјештана. Иконостас у обије био је одвећ стар — истрошен. Г. Војв. Илија Пламенац, видећи, да општина Бољевићка није га у стању бољим замијенити, то намисли сам учинети, и учини, за љубав своје општине а за свој вјечити споменик; те погоди са иконописцима Василијем и браћом Теофилом и Алексом Ђиновским, за 1000 талијера нови иконостас у обије цркве, који га начине тако, да му мислим нема равна у држави, као што и сами Ђиновски говораху: „Овај и у манастиру Острогу, одвојили су од осталих, што смо их до сад начинјели — најбољи и најљепши — само што је овај виши од Острошког“. Начинјен је цио од лучевине, од једноставних комада; а поврх икона бакар, са златним бојама врло фино умјетнички молован — праве слике светитељске. Конструкција икона и пропорција самих слика, природно вјештачки погођена, те то све једно другом одговара, да заиста човјек, кад први пут дође, а још више кад се боље загледа — дивити се мора“.¹¹

Уствари, иконостас Острошког манастира и цркве Влашке на Цетињу, са малим и незнатним варијацијама, су служили као узор у другим црквама (Убалска, Косорска, Медун и др.), што је највише зависило од величине објекта, а понекад и од финансијских могућности.

Очигледно је да су и браћа Ђиновски имали о свом раду високо мишљење, што се, уосталом, закључује из горњег текста. И у кореспонденцији са Митрополитом, Василије је знао истаћи своје знање и професионалан став према занату којим се бави. Тако за Царске двери у цркви св. Василија Острошког у Никшићу каже: „Могу Вам слободно рећи да није из мојијех рука љепши рад излазио“, или да их „други не би могао израдити као што бих ја“, па опет, свакако да „ћу се трудити да Вам буду по вољи израђене, а радићу без прекида овај Ваш рад

¹⁰ Глас Црногорца бр. 24 од 13. јула 1892. — Приликом посјете Острошком манастиру увидјели смо да су иконостаси Ђиновских замијењени новим. Снимили смо само неке фрагменте старог иконостаса.

¹¹ Исто, бр. 43 од 24. октобра 1892.

тек да на вријеме буде готов“. И увијек су се држали утврђених рокова, трудећи се да, бз обзира на личне и породичне проблеме, наручена дјела изведу по погодби и на вријеме, стручно и професионално. Као стручњак иконописног заната тврдио је с носталгијом „веома жалим да се багателише вјештина у данашње доба. За показан труд одликован је 1900-те године Дипломом и Орденом руског императорског графичког друштва.¹² У току рада на прегледању архивских докумената нијесмо наишли да је Василије, или неко од браће, био одликован од стране црногорског владара. А сигурно, требало је тим прије, што су, увијек на њега рачунали, када се радило о обиљежавању значајних годишњица или манифестација. Василије сам говори Митрофану Бану да много времена губи, расправљајући са осталим члановима, око прославе 400-годишњице Ободске штампарије, да га многи послови чекају „јер сам у овдашњи одбор и док се не сврши сваки дан купимо се и мене ће пасти доста у дио да им олакшам и ваљаднем потреба је...“¹³ И приликом Балканске изложбе у Лондону 1907. године, сазнајемо да је Василије имао знатног удјела, о којем пише Конзисторији на Цетињу: „пошто сам именован био од Комитета у Под-одбор Подгорички за Балканску изложбу у Лондону, томе позиву требао сам да се одазовем, што сам све могуће радио, само да се боље заступи наша Држава на Изложбу. А Комитету је познат мој труд за који сам се ја залагао. Моја намјера да изгубим скоро два мјесеца дана, није ме руководило никакво користољубље, него сами патриотизам“.¹⁴

Знајући однос Николе I према стваралаштву и људима који су се бавили креативним радом, да их стимулише и потакне, да их награди за уложени труд, могуће је да су браћа Ђиновски, или барем Василије, одликовани неким од црногорских одличја. Додуше, Василије је за показано залагање у украшавању ентеријера црногорских манастира и цркава, био изабран у Црквено-општински одбор у граду у коме је живио и стварао; такође је већином гласова добио „почасну службу“ татора цркве св. Георгија у Подгорици.¹⁵ Ово високо признање није се додјелјивало било коме, већ човјеку од угледа и дубоког уважавања. Напокон, таторима се морало „повјерити управљање вишепоменуте подгоричке цркве“. За њу је Василије био и лично заинтересисар; са браћом је урадио, за њу, иконостас 1881, а од 1894. Теофил и Алекса налазе овдје свој вјечити мир.

Иконописац Василије је и 1910. године позван, да као најбољи у свом занату, обави неке поправке на цетињским црквама.

¹² Митрополија Црногорско-приморска 1900, ф. 55, докуменат бр. од 27. априла.

¹³ Митрополија Црногорско-приморска 1893, докуменат бр. 920 од 4. јуна.

¹⁴ Конзисторија Цетињска 1907, ф. 27, докуменат бр. 1537 од 10. маја.

¹⁵ Конзисторија Цетињска 1906, ф. 24, докум. бр. 3056 од 27. априла.

„Потреба је да одмах послѣ Петрова-дне дођете овамо, ради поправке икона и иконостаса у Цркви манастира Цетињског“.¹⁶ О његовом доласку и бављењу на Цетињу извјештава „Цетињски вјесник“:

„На позив Консисторије, дошао је на Цетиње г. Василије Ђиновски, наш познати иконописац, да изврши поправку икона у овдашњој Манастирској цркви и дворској капели. Он је своје послове у Манастирској цркви на свако задовољство довршио и од јуче је почео рад у дворској капели“.¹⁷

Браћа Ђиновски су у сликању иконостаса и појединачних икона показали да се не држе слијепо строгих и преживјелих традиционалних схватања иконописног сликарства. Они прате традицију, али јој не робују, осавремењавају сликарски израз, прихватањем елемената карактеристичних за барокно сликарство. Светитељи из њихове продукције немају идеализиране физиономије, укочен и сувише строг израз; готово су приближени реалистичким портретима, нијесу типизирани и лишени дубљих психолошких емоција. Сликарски поступак је спроведен сигурно и коректно, посебно у сликању хаљина рађених црвеком, зеленом и модром бојом са обилном употребом злата. Као што је већ наведено, Ђиновски, долазећи из друге средине, школујући се и радећи у различитим културним срединама, у Црну Гору су донијели дух тих средина, али су, ипак, успјели да истакну особеност локалног култа и традиције. Иконе рађене руком Ђиновских одликују се специфичном, снажном личном сликарском вокацијом, лишеној религиозног мистицизма. Позадина ових икона је златна, зеленкаста или свијетлосмеђа. Лица светих пророка и апостола су лијепа, не много издужена, са јаким виличним костима са живим погледом, фино обликованим носем и устима. Понеки смјели колористички акценти жуте, црвене, или зелене боје оживљују иконе. Посебно фино је сликан инкарнат, таман са мрким сјенкама. Познавајући оба заната, иконопис и резбарство, и с једнаком вјештином упражњавајући га, браћа Ђиновски су на иконостасима представила фина и складна рјешења. На неким су веома успјешно стилизовани флорални елементи, нарочито на Царским дверима, гдје њихов резбачки смисао достиже завидан ниво.

Прегледани архивски материјал прати хронолошки њихов рад и стално кретање по Црној Гори, од 1873. до 1910. године.¹⁸ На основу прикупљених докумената можемо са сигурношћу реконструисати културну и духовну климу, која је у том раздобљу владала у Црној Гори. Уговори склапани између бројних наручилаца и Ђиновских, откривају нам многе важне детаље. Го-

¹⁶ Консисторија Цетињска 1910, ф. 50, докум. бр. 1725 од 25. јуна.

¹⁷ Цетињски вјесник бр. 55 од 7. јула 1910.

¹⁸ Наша истраживања ишла су, за сада, до и са 1910. годином, мада се вјерује да је Василије сликао и дуже. На то указују уговори, склопљени управо, те 1910. године.

воре о њиховом материјалном стању, о односу према занату, о стваралачкој слободи која им је остављана или, пак, ограничавана. Осим поштовања утврђених рокова захтијевало се коректно занатско умијеће, уз поштовање иконописне традиције. Сачуване сликарске цјелине намећу утисак да су Ђиновски, на неки начин одступили од православне иконографије, окрећући се више западним утицајима. То није ништа чудно, ако се зна да су они руски ђаци, да су били у сталном контакту са руским иконама и руским штампаним књигама, које су, то је очигледно, преферирале новим елементима касног барока. Са великом вјероватноћом, може се устврдити, да би у бољим друштвеним условима Василије Ђиновски много више допринио европеизацији иконописне вјештине у Црној Гори.

Огроман иконописни опус Ђиновских, мора се истаћи, јединствен је у нашој историји умјетности. За непуне четири деценије створили су велики број иконостаса и икона разасутих по црногорским храмовима, да би, ето до данашњих дана, били неправедно одбачени и заборављени. Стручна литература, тек треба, да се њима позабави и да кроз валоризацију њихових сликарских радова, добију мјесто које им припада.

Њихов први сликарски рад је иконостас у цркви св. оца Николаја на Врањини, који су ови зографи насликали, одмах по доласку у Црну Гору 1873. године. Постоји оправдана претпоставка, да их је митрополит Иларион, због овог рада и позвао да дођу и да у поменутој цркви израде нов иконостас. Старост и влага уништили сустари, који је постављен 1864—5, а радио га је „Раваиловић из Рисна“.¹⁹

Сљедеће дјело је иконостас сликан за Угањску цркву посвећену св. великомученику Димитрију. Та је црква „стародревна, опрађена од тврдог материјала, у којој је обновљено темпло (иконостас) врло лијепо, године 1877.“²⁰ Податак о обнови цркве и изради иконостаса нашли смо записано на њему:

ОБНОВИСА СІЕ ТЕМПЛО, ХРАМА СВІА ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ДИМИТРИА, НА УГНЕ: ГОД 1877, ЗА ЗПАДЕ НЬЕТОВЕ СВЪ. КНЪЗА НИКОЛЕ I: ПОД НАДЗОРО ПРОВОІЕРА ЦЕТИНСКОГЪ СТЕФАНА КАПИЧИЋА. ДЕСНО: ИЗОБРАЖЕНІ ОД БРАТЕ КРСТЕ ЂИНОВСКИ НАКІЕ ДИВАРСКЕ, С. КАПИЧНИК

Иконостас је у лошем стању. Дрвена арматура је пропала (дрво је црвоточно и искривљено од влаге), многи резбарени дијелови недостају. Крст са Распећем и мирносице накривљене

¹⁹ Конзисторија Цетињска 1910, фасцикла 48, докуменат бр. 804, од 2. марта.

²⁰ Конзисторија Цетињска 1910, ф. 49, док. 1001 од 15. марта.

и склоне паду.²¹ Основна подлога свијетлоплава ишчезла и на више мјеста опала. Влага је уништила првобитну колоритну раскош, на коју данас упућују фрагменти са престоне иконе. Сликарски поступак показује сигурност и осјећај за пиктуралне вриједности (фино је исликаван тамни инкарнат са мрким сјенкама); одабир боја на хаљинама светитеља ствара колористички угођај, обрађене црвеном, модром и зеленкастом бојом, са обилним коришћењем злата. Ђиновски су се трудили на анатомској тачности ликова на иконама, наглашавајући наборима хаљина природност става тијела. Њихови светитељи имају лијепа лица са правилним цртама и са наглашеним унутарњим стањем душе. Богородичин израз са обореним погледом и лагано накривљеним вратом ствара утисак кротког и стидљивог. Лик Христа са фронталним ставом и очима упртим у посматрача, показује сигурност; у његовом погледу наслућује се доза пријекора и молбе, упућени вјерницима. Истим поступком иконописац је третирао и икону патрона храма. Стамена мушка фигура приказана је на снажном коњу, ухваћеном у покрету. Одијело св. великомуч. Димитрија и огртач који слободно лепрша, такође су у служби истицања драматичног. Читава композиција кипти од неке снаге и неустрашивости. Лице св. Димитрија (моделовано меко) има израз побједника.

Овом иконостасу, стилски готово истовјетан, најближи по годинама израде је иконостас у цркви св. Николе на Ријечком граду. Мада нема записа о обнови храма, изради иконостаса и његовим сликарима, већ на први поглед, се уочава манир Ђиновских. Да су наше претпоставке тачне потврђује уговор — контракт, склопљен између иконописца Василија Ђиновског и „туторах цркве св. Николе“. Из уговора сазнајемо „да се израда темпла састојала у изради иконостаса и његову насликавању по узору на иконостас манастирске цркве на Цетињу. Уговор детаљно прецизира рокове израде и исплате 800 талира у злату“.²² Оно што нас чуди, то је вријеме које је протекло од склапања уговора (1874) до израде иконостаса (1879), што није уобичајено за Ђиновске. Они су своје послове веома брзо извршавали (најдуж се чекало двије године). У навођењу свјештеника Ријечке парохије 1910, ова година 1879. се узима као година израде поменутог иконостаса.²³

Овај иконостас је, такође, у очајном стању. Руинирано је дрво, опала је позлата и боја на више мјеста. Светитељи су исликавани слободније, природније. Њихове физиономије су блис-

²¹ Радови на поправљању крова на цркви су у току. Средства су обезбиједили сами сељани добровољним прилозима.

²² Новак Ражнатовић, *Положај и улога цркве у Црној Гори 1852—1878*, Ист. записи, књ. XVIII, св. 4, Титоград 1961, 609. — Овом приликом нијесмо пронашли наведени докуменат у назначеном фонду.

²³ Конзисторија Цетињска 1910, ф. 48, докуменат 804 од 2. марта.

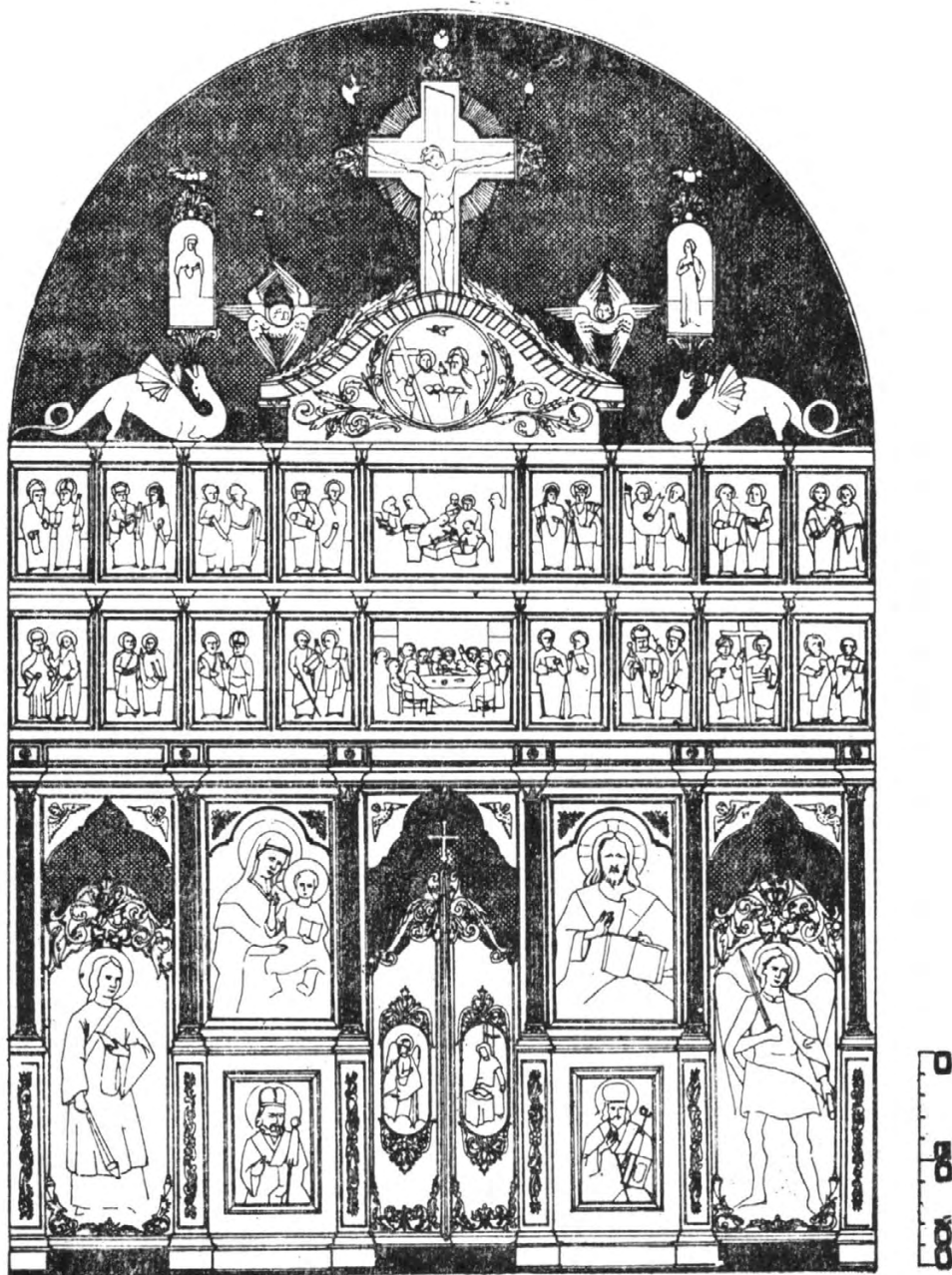
ке изгледу човјека и одишу овоземаљским психолошким стањима. Фино су третирани набори на хаљинама, космате партије и инкарнат. Посебна пажња посвећена је исликавању престоних икона. Фигура Богородице са дјететом и Христа приказана је убједљиво. Држање није сувише озбиљно и претјерано строго. Лик заштитника храма — св. Никола — није сачуван у цјелости. На овом иконостасу, за разлику од других, нема много резбарије, сем на Царским дверима. На осталим мјестима једноставно су насликани декоративни флорални мотиви, попут цвијећа, као замјена за дрворез.

У Влашкој цркви, посвећена Рођењу Богородице, налази се још један иконостас израђен вјештином браће Ђиновски. У добром је стању (на престоним иконама је понегдје опао бојени слој). Ово је заправо прави примјерак који веома снажно испољава високо занатско умијеће браће Ђиновски. У хармонији повезани су дрворез и иконопис. Масивност иконостаса наглашена је пуним плочама (дрво није рађено као мрежа), али је фина допуна иконопису Теофила и Василија. Ликови светитеља су исликавани с пажњом и у цртачком и у колористичком смислу. Боје хаљина су јаке, не нападне, и чине хармонију црвене, жуте, зелене и плаве. И у психолошком погледу третирани су убједљиво: зраче снажном индивидуалношћу, која је истакнута и изразом и ставом. Злато је обилато кориштено и тиме је појачан утисак раскоши. С осјећајем за материјализацију наглашене су, свила, платно.

Израда иконостаса текла је од 8. децембра 1877. до 19. септембра 1878. године. Радовима је руководио поп Видак, водећи бригу о набавци најситнијих потрепштина (штице, клинци) до погодбе за руке мајстора. Ђиновским је за обављени посао плаћено 850 фиорина, док је цио иконостас коштао 1066 фиорина. За ову радњу и митрополит Иларион приложио је суму од 727 фиорина.^{23а} На иконостасу стоји натпис: „Извољењем оца, поспјешењем сина и совершењем Свјатаго Духа изобрази се овај св. храм Рождество Пресвете Богородице дозвољењем благовјернаго Господара и Књаза Николе Иго благословом Високопреосвјаштеног Митрополита Илариона трудом и трошком православнепарохије Доњоукрајске 1878“. И на бочним дверима такође постоји запис: „Ово темпло израђено од браће Теофила Василиа Александра Крстовићи Даскалови Ђиновски живописци и дрворесци из Галичника нахије Дибарске“. Распоред икона прати устаљена иконографска рјешења. Публикован је још 1980. године,^{23б} са мањим омашкама у идентификацији светитеља. Дајемо иконе са тачним називима:

^{23а} Књига прихода и расхода Влашке цркве 1864—1912.

^{23б} Д. Мартиновић, У. Мартиновић, Цетиње, Цетиње, 1980, 118.

Иконостас Влашке цркве

1. Архиђакон Стефан
2. Пријестона икона Богородице са Христом
3. Св. Петар митрополит црногорски
4. Архангел Гаврило
5. Богородица из Благовјести
6. Пријестона икона Христа
7. Св. Василије Острошки Чудотворац
8. Арханђел Михаило
9. Св. пророк и цар Давид, Св. пророк Самуил
10. Св. апостол Тома, Св. апостол Јаков
11. Св. пророк Гедеон, Св. праведни Исус Навин
12. Св. апостол Павле, Св. апостол Петар
13. Тајна вечера
14. Св. евангелист Марко, Св. евангелист Јован
15. Св. апостол Симон, Св. апостол Андреј
16. Св. просветитељи славјански, Методиј и Кирило
17. Св. апостол Вартоломеј, Св. апостол Филип
18. Св. Немања мироточиви краљ српски, Св. Сава архиепископ српски
19. Св. праведни Мелхиседек, Св. праотац Аврам
20. Св. пророк Јелисеј, Св. пророк Илија
21. Св. пророк Захарија, Св. Јован Претеча
22. Рођење Богородице
23. Св. пророк Мојсије, Св. пророк Арон
24. Св. пророк Јеремија, Св. пророк Исаија
26. Св. пророк Данил, Св. пророк Авакум
25. Св. евангелист Матеј, Св. евангелист Лука
27. Св. Тројица
28. Богородица
29. Јован Богослов
30. Распеће

Послије Цетиња, Ђиновски сликају иконостасе за подгоричку цркву св. Ђорђе, у Српској (Зета), да би 1883. радили иконостас за цркву св. пророка Илије у Косијерима. Аутентичан израз икона може се само наслутити по сачуваним фрагментима. Колорит је изгубио звучност и интензитет, ликови светитеља само се назиру. Сачувао се на темплу натпис²⁴

²⁴ Натпис смо добили од Пеђе Вукића са Цетиња. Користим прилику да се тојло захвалим.

ИЗВОЛЕНІЕМЪ ШЦА, ПОСПЪШЕНІЕМЪ
 СНА, И СОВЪШЕНІЕМЪ СТАВ ДѢХА.
 СОДЪЛАСА СІИ ИКОНОСТАСЪ ХРАМА СТ.
 ПРКА ИЛИЙ. ВЪ ВЛАДѢНІИ БЛАГОВѢРНАГО
 ГОСПОДАРА, И КНАЗА ЧЕРНОГОРСКАГО
 НИКОЛАА, І.ГО ПЕТРОВИЧА НѢГОША. БѢГО
 СЛОВЕНІЕМЪ ЖЕ ЗИСОКО ПРЕОСВѢЩЕНБИЩАГО
 ГОСПОДИНА ЗИСАРИОНА, МТРОПОЛІТА, ЧЕТИ
 НСАГО. 15 ФЕВРУАРИА 1893. КОСИЕРЕ.

БРАЋА Ш. ЂИНОВСКИ. ИКОНОПИСЦИ. ИЗ ДИБРЕ.

Око Цетиња сликају иконостасе за двије цркве у Ђеклићима 1890. године. У цркви св. Саве у Крањем долу, постоји натпис изнад Царских двери: „Овај иконостас начиње војвода Буру Матановић с' браћом, за душу своје матере Стане попа Станише, 1890 го 12/8-и. И у цркви посвећеној св. пророку Илији у Илинском долу, остао је запис позади: „свршен“ 1890 го 18-г јулија израд = Ђиновски

У овим задужбинама Василије је са Теофилом и Алексом сликао иконостасе са царским дверима, престоним иконама, фризом апостола, до данас веома добро очуваним. Рађени су врло репрезентативно, вјероватно, и због самог ктитора. Посебно су изражајни ликови патрона храма — св. пророк Илија и св. Сава. Оба светитеља имају продуховљен израз и наглашену индивидуалност. Коректно су изведени и цртачки и пиктурално.

Најзначајнији сликарски посао Ђиновски су прихватили у манастиру Острогу, гдје су 1892. насликали иконостас, који је својом љепотом и складним рјешењима снажно дјеловао на савременике. Данас по њиховим записима можемо наслутити аутентичност изгледа — хармонију иконописне и дрворезне умјетности. Игуман манастира Острог писао је митрополиту на Цетиње: „Браћа Ђиновски данас (су) довршили Иконостас. Радња је вршена темељито и с највећом пажњом и израђена је онако како се је жељети могло“.²⁵ Цијена је износила 900 фиорина.

Од некадашњег иконостаса, данас, нема много. Замијењен је новим и само су, по свој прилици, Царске и бочне двери из опуса Ђиновских. О осталим иконама не зна се много. Заборављене леже на неком скровитом мјесту, далеко од погледа вјерника, а сликане управо за спас њихове душе. Потпунију слику о острошком иконостасу пружају нам радови у убалској, косорској и медунској цркви; свакако мање репрезентативни, али по стилским одликама блиски. Трудећи се да за сваку од њих ура-

²⁵ Митрополија Црногорско-приморска 1892, ф. 35, док. 506 од 5. маја.

ди посебан план „и то, како он би нашао да ће бити најудесни, а при томе да гледа да радња буде фина ал не много раскошна, него да иконостаси подударају црквама“. Међутим, главари и свјештеници радије су се, ипак, определијели за „план од иконостаса острoшке цркве“. Даље се из докумената сазнаје да је за њихову израду било потребно двије и по године. Цијене су биле различите и овисиле су од величине сакралног објекта. За убалску цркву Василију је исплаћено 1200, за косорску 800 и најмењу медунску 700 фиорина²⁶.

Успјехе који су доживјели са Острогом, још више уздиже углед Ђиновских и отвара им нове поруцбине. Зову их на све стране, у Котор, на Савину, али они, и даље, остају углавном везани за црногорско поднебље.

Те године браћа Ђиновски су урадила и два иконостаса за цркве св. Јована и св. Николе у Бољевићима (Црмница). Новац за њихову израду приложио је поп Илија Пламенац, „министар војени“. Оба су се сачувала. Боја и злато нијесу изгубили од првобитне свјежине и интензитета, акцентирајући сликарев смисао за нијансирање тонова.

У ово вријеме Теофил је оболио и сав иконописни посао пао је на Василија. Додуше, помагао му је Алекса у дрворезној изради и они заједно настављају да раде, неуморно, како би изашли у сусрет многим парохијама и црквама. Њихов заједнички рад је иконостас у Сабирној цркви на Љуботињу, посвећеној св. великомученику Димитрију, о чему постоји и писани траг. Натпис на темплу даје занимљив податак — Њ. В. Књаз Никола I приложио је 2000 фиорина за његову израду; позади стоји: „израдио овај иконостас иконописац Василије са братом Александром 21 Апр. 1893 год.“. Овај иконостас је сачуван. Лијепо су и с пажњом сликане престононе иконе. Цароке двери су фино изрезбарена. Позлата је обилно кориштена чиме је појачан утисак раскоши и наглашена топлина колорита.

„Ту је стотина свечева са ликовима строгим или умиљатим, са књигама св. Писма или са орајима у рукама у различитом јерархичном одговарајућем њиховом положају у хаљинама које сјају фрешким бојама, а међу њима све је злато, које сјаје и блиста“²⁷.

Чак и после смрти другог брата, Василије не одустаје од иконописања црногорских храмова. Радио је и даље са истим жаром и вољом, проналазећи у раду радост и осмишљавање живота. У том исцрпљујућем послу помагао му је средњи син Миливоје. О његовом раду самосталном нијесмо нашли никакве податке, а колико је и како помагао, тек наслућујемо. Ђиновски и даље обављају главне иконописне послове, задржавајући се

²⁶ Митрополија Црногорско-приморска 1892, ф. 35. докуменат бр. 517 од 9. априла.

²⁷ Глас Црногорца бр. 41 од 4. октобра 1893.

константно на самом врху. Ни породичне несреће, ни дугогодишње бављење деликатним занатом нијесу код Василија утицали да смањи продукцију, да се „засити“ понављањима, која су у овом послу неминовна. Наставио је да украшава сеоске мале храмове, али му се повјеравају и задужбине цијењених и моћних ктитора, какви су били књаз Никола и црногорски митрополит Митрофан Бан. За владику је насликао два иконостаса, један у цркви Св. Вмч. Георгија у Главате и други у цркви Св. Тројице у Липову код Колашина. За њихову израду цијелу суму приложио је лично Митрофан Бан. По завршетку посла Митрофан није крио задовољство.

У препознатљивом начину сликања иконостаса рађени су и они у цркви Св. Вмч. Георгија у Раићевићима и у цркви Св. Николе у Дугом Долу. Завршени су 1903. године. Дрвени рам радио је Петар Чолановић, такође иконописац из Подгорице, док је иконе сликао Василије. Међутим, одмах се уочава, да дрворез није у духу Ђиновских. Нема ону елеганцију у стилизацији мотива и прозачност конструкције, која је рађена попут мреже. Василије је успио да и прије рока уради иконе, мада му је дат рок од свега пола године. По захтјеву Митрополије требале су бити постављен за Ђурђев-дан 1907. године и цијена им није смјела бити превисока. За иконе у цркву Раићевићку (32 ком.) Василије је тражио 300 фиорина, а за Дугодолске (14 ком.) свега 140 фиорина. Од Митрополије иконописац је добио и распоред икона на иконостасу: „Двије иконе престоне обично Христова и св. Богородице. На Царским дверима св. Архангел Михаил и св. Архиђакон Стефан. Више Царских двери икона Преображења. У два одјељења на десној, а тако и на лијевој страни нека буду у та четири одјељења по три апостола. У десном крајњем одјељењу нека буде св. Петар Цетињски, и у лијевом св. Василије Острошки, Мироносице и Крст као обично“.²⁸ Даље Конзисторија инсистира:

„Црква на Ловћену, Дворска је Црква, ће ће већи дио љета бити странаца а особито дипломати са Цетиња“.²⁹

Василије је одговорио: „Примићу се да их израдим за 400 Кр. а да Иконе израдим на платну, пошто је та Црква, на висину, и зими биће извјесно затворена, те сам увјерен да ће бити боље, него на метал“.³⁰ Конзисторија је цијену прихватила, али је и даље остала при ранијем ставу да се иконе морају радити на цинку.³¹

Са годином 1910. не закључује се дјелатност Ђиновских. Напротив, судећи по броју склопљених уговора те године, изме-

²⁸ Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32, докуменат бр. 3182 од 3. новембра.

²⁹ Конзисторија Цетињска 1906—1907, ф. 32, докуменат бр. 3372 од 30. новембра.

³⁰ Исто, ф. 32, докуменат бр. 151 од 12. децембра 1906.

³¹ Исто, ф. 32, докуменат бр. 152 од 17. јануара 1907.

ђу Василија и црквених општина, очигледно је да има посла. Наша истраживања, ограничена наведеном годином, указују на потребу да се и даље систематски наставе. Иначе, остајемо ускраћени у сагледавању цјелокупног опуса браће Ђиновски у Црној Гори.

Поред иконописа Василије се бавио и живописом. Врло често се и потписивао као живописац. Међутим, његово фреско-сликарство није у довољној мјери познато. Једино је сигурно да су фреске урађене изнад врата у Цетињски манастир дјело Василија Ђиновског. Декорација је рађена 1886. године и за обављени посао добио је 70 фиорина.³² Василије је показивао склоност и ка портретирању. Колико је портрета урадио и ко му је све позирао, нијесмо утврдили. О портретској дјелатности, донекле, можемо судити по портрету сердара Шкрња Кусовца. Насликан је реалистички, коректним цртежом и нешто тврђом моделацијом. Очигледан је сликарев напор да угоди моделу. Представио га је много млађим него што је (у вријеме позирања Шкрњо је имао 80 година). Атрибутима, који говоре о професији портретираниг (оружје, одликовања), служе уједно и као колористички акценти, нагласио је ранг модела.

На тамносмеђем неутралном фону постављена је фронтално полуфигура старијег мушкарца с главом мало окренутом на страну и сабљом у лијевој руци. На глави капа са старјешинском ознаком (командирски грб). Сердар Кусовац обучен је у црногорски костим. Парадност става истичу истурена прса са бројним одликовањима. Исликавана су минуциозно, као и детаљи на костиму, нешто пастуознијим намазом. Намаз је ипаче танак и сух. Сва одликовања су препознатљива, што користи упознавању насликане личности. Шкрњо Кусовац је свакако био респектована личност у црногорском друштву. Био је носилац бројних црногорских и страних одликовања. О грлу носи Данилов крст III степена, на прсима звијезду Медедије, руски орден Св. Георгија V степена, споменицу рата 1876—1878, Обилића медаљу, Граховачку, руски орден Св. Ане V степена, руски крст Св. Георгија војничког реда, медаљу за јунаштво 1862, медаљу за храброст, руску споменицу 1877—78, и, сасвим доље, златну медаљу за вјерну службу (медаља 40-годишњице владавине Николе I). Свакако да је овакав модел морао да инспирише сликара, да му се „наметне“ и да га примора да с једнаком пажњом пренесе на платно физичку сличност, али и психолошки моменат. У изразу тамних ситних очију наговјестио је сликар некадашњу челичну вољу и непоколебљивост старог ветерана, провјереног у многим биткама и ратовима. Боје националног костима су пре-

³² Митрополија Црногорско-приморска 1886, ф. 9, докуменат бр. 813 од 24. маја.

цизне, мада, није рафинирано истакнута финоћа материјала од које је начињен (чоја, сомот, свила).³³

С П И С А К ИКОНОСТАСА И ИКОНА

(истражених архивски и на терену)

- Иконостас цркве *Св. Николе*, Врањина, 1873.
 Иконостас цркве *Св. Вмч. Димитрија*, Угњи (Цетиње), 1877.
 Иконостас цркве *Рождество Богородице* (Влашка црква), Цетиње, 1878.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Ријечки град, 1879.
 Иконостас цркве *Св. Вмч. Георгија*, Подгорица, 1881.
 Иконостас цркве *Св. Вмч. Георгија*, Српска (Зета), 1882.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Превлака (Друшићи), 1882.
 Иконостас цркве *Св. пр. Илије*, Косијери, 1883.
 Иконостас цркве *Св. Вмч. Георгије*, Горњи Цеклин, 1885.
 Иконостас цркве *Св. Параскева*, Врба (Његуши), 1886.
 Иконе изнад врата у манастир *Рождество Богородице*, Цетиње, 1886. (Ради се о фреско декорацији на улазу)
 Иконостас цркве *Благовјештење*, Глизица, 1887.
 Иконостас Саборне цркве *Рождество Богородице*, Глухи До, (Црмница), 1888.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Рваши, 1889
 Иконостас цркве *Св. Саве*, Крајњи до (Ћеклићи), 1890.
 Иконостас Саборне цркве *Св. пророка Илије*, Илиноки до (Ћеклићи), 1890.
 Иконостас цркве *Успење Богородице*, Додоши, 1891.
 Иконе за цркву *Св. Вмч. Димитрија*, Колашин,, 1891.
 Иконе за цркву *Успење Богородице*, Ком, 1891.
 Иконостас цркве *Св. Арх. Михаила*, Петровићи, 1892.
 Иконостас цркве *Св. Тројице*, Доњи Острог, 1892.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Бољевићи (Црмница), 1892.
 Иконостас цркве *Св. Јована Крститеља*, Бољевићи (Црмница), 1892.
 Икона *Мајке Божје*, Митрополија Цетиње, 1892.
 Иконе *Христа и Богородице*, Горњи Острог, 1892.
 Иконе *Џјеливаче*, Доњи Острог, 1892.
 Иконостас цркве *Св. Арх. Михаила*, Ждребаоник, 1893.
 Иконе за манастир *Морачу*, 1893.
 Иконостас Саборне цркве *Св. Вмч. Димитрија*, Љуботињ, 1893.

³³ Портрет је власништво Државног музеја на Цетињу. У Умјетничкој збирци води се под инв. бр. 300. Рађен је уљаном техником на платну, дим. 68 x 112 цм.

- Иконостас цркве *Успење Богородичино*, Томићи, 1893.
 Иконостас цркве *Команске*, 1894.
 Иконостас цркве *Св. Вмч Георгија*, Богетићи, 1895.
 Иконостас цркве *Вознесења Господњег*, Боково 1895.
 Иконостас цркве у *Братоножићима*, 1896.
 Иконостас цркве *Вознесење*, Убли, 1897.
 Иконостас цркве *Св. Јована Крститеља*, Косор, 1897.
 Иконостас цркве *Медунске*, 1897.
 Иконе за цркву *Св. Арх. Стевана*, Фундина, 1897.
 Иконе за цркву *Рождество Богородице*, Косијерево, 1898.
 Иконе за цркву *Св. Николе*, Бјелоши, 1899.
 Иконостас цркве *Св. Вмч. Георгија*, Главате (Доњи Грбаљ), 1899,
 Иконостас цркве *Св. Тројице*, Липово, Колашин, 1899.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Вигњевићи, (Љуботињ), 1900.
 Иконостас цркве *Св. Вмч. Георгија*, Мартинићи, 1900.
 Царск еи бочне двери за иконостас у цркви *Св. Василија Острошког*, Никшић, 1900.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Дуброва (Љуботињ), 1902.
 Иконостас цркве *Рождества Богородице*, Ђелија Пиперска, 1902.
 Икона *Васкрсење Христово*, олтар цркве *Св. Василија Острошког*, Никшић, 1902.
 Иконе за цркву *Св. Вмч. Георгија*, Раићевићи, (Његуши), 1903.
 Иконе за цркву *Св. Николе*, Дуги до, (Његуши), 1903.
 Иконе за цркву *Св. Василија* (2 ком.), 1903. — Послате у Америку.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Момча, 1905.
 Иконостас цркве *Св. Вмч. Георгија*, Шабани (Љубстињ), 1905.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Друшићи, 1906.
 Иконе цркве *Св. Вмч. Георгија*, манастира Бијеле, Дробњац, 1906
 Иконе цркве *Св. Сава*, Фрутак, 1907.
 Иконе цркве *Св. Тројице*, Вуковци, 1907.
 Иконе цркве *Св. ап. Томе*, Горњи Брчели (Црмница), 1907.
 Иконе цркве *Преображења*, Шаранци, 1907.
 Иконостас цркве *Рождества Богородице*, Ђиновићи, 1907.
 Иконостас цркве *Ваведена*, Горњи Острог, 1907.
 Иконостас цркве *Вознесења*, Краље, 1907.
 Горњи ред *Св. пророка* и *Св. апостола* на иконостасу цркве *Св. Николе*, Зачир, 1907.
 Иконе за цркву *Преображења*, Ловћен, 1907.
 Иконе пријсетоне (2 ком.) за цркву *Св. Николе*, Орја Лука, 1907.
 Иконостас манастира *Дуге*, Пипери, 1908.
 Иконостас цркве *Св. Сава*, Браковићи (Његуши), 1908.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Орахово, (Црмница), 1909.
 Иконостас цркве *Св. Јована Крститења*, Сотонићи, Црмница), 1909.
 Иконостас цркве *Св. Арх. Михаила*, (Сотонићи, Црмница), 1909.
 Иконостас цркве *Св. Николе*, Дреношница, 1909.
 Иконостас цркве *Вознесења*, Буковик, 1909.

Иконостас цркве Св. Вмч. Георгија, Бријеге (Црмница), 1910.

Иконостас цркве Св. Вмч. Георгија, Љешкопоље, 1910.

Иконостас цркве Св. Николе, Доњи Брчели, 1910.

За цркве Покров Богородице манастира Горњи Брчели и Св. Јована Крститеља у Дреноштици, тек су 1910. године склопљени уговори са Василијем, па је нормално да су морали бити завршени касније. Због ратова, како наводи сам Василије, рад на иконостасу у Горње Брчеле завршен је тек 1914. године.

ЛИТЕРАТУРА

Вина Челебић, Зограф Василије Ђиновски, Побједа, год. XIX, бр. 18 од 29. априла 1962, 16.

Јован Хаџи-Васиљевић, Просветне и политичке прилике у јужним српским областима у XIX веку, Београд 1928.

В. Лукић, Браћа Ђиновски, Титоградска трибина 1963.

Ђоко Пејовић, Развитак просвјете и културе у Црној Гори 1852—1916, Цетиње 1971.

Новак Ражнатовић, Положај и улога цркве у Црној Гори 1852—1878, Историјски записи, год. XIV, књ. XVIII, 609.

Т. Вукановић, Коланичарство код Мијака, Годишњак музеја јужне Србије, 1944, 231—296.

Љубомир Каписода, Влашка црква, Цетиње, 1990.

Томо Смиљанић-Брадина, Панајот К. Ђиновски, Јужни преглед, Скопје, јубиларни број, август 1927, 15.

Црногорски манастири, Црногорац од 7. августа 1871.

Светозар Шилетић, Сага о Подгорици, Титоград 1990, 187—189.

Хараламивије Поленаковић, Панајот Ђиновски, Годишњи зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот во Скопје, Скопје 1962.

П Р И Л О З И

Његовом Високопреосвјештенству

Господину Г-н Митрополиту Илариону

по наредби вашег, Високопреосвјештенства што смо ми ниже подписани израдили у Олтар Св. Госпође, на „Горноје мјесто“ 2 Анђела и Круџа из евангелиа и Св. Дух, а далик на катедру

за 8— Дана рада и нашом фарбом, наи покорније молимо да ни се исплати зато талира 10. Вашег Високопреосвјештенства

наи покорнији Слуга

Василије К. Диека. Ђиновски
живописац

(Митрополија црногорско-приморска 1878, фасцикла, 1, докуменат бр. 26)

Туторестеу цркве подгоричке
у Подгорицу!

Имајући свагда пред очима доста неудесно стање иконостаса цркве подгоричке са жељом да се тај украси благољепно како би сходно одговарало угледноме мјесту те вароши. Па у тој намјери нашли смо се

побуђени позвати врло вјештог иконописца Василија Ђиновског, кога к вама упућујемо с препоруком да с њим учините погодбу односно радња реченог иконостаса.

Вршећи ову свету дужност дајемо Вам Наш Архипастирски благослов са жељом да имајући се одпочети рад буде почет и довршен у име премилостивога Бога и Спаса Нашега Исуса Христа.

Цетиње 29/10. 880

Митрополит

(Митрополија црногорско-приморска 1880, фасцикла 2, докуменат бр. 180 од 29. октобра)

Г. Василију Ђиновском
Иконописцу

у Подгорици

Прокурадури цркве из србске рад би вас позвали пођите и погодите иконостас њиове цркве. Ми би жељели да иконе буду на цингу и да буде радња као у овдашњој влашкој цркви.

Цетиње 29/3. 881,

(Митрополија црногорско-приморска 1881 фасц. 3, док. бр. 93 од 29. марта)

Његовом Високопреосвјештенству
Господину Митрополиту црногорском
Митрофану

на Цетиње

да ви писмено разјасним како сам на мислио за оне иконе више врата у Манастир те сте ми препоручили јесенас (на Вир)

сада радимо иконостас, за Св. Петку на Врбу и кад овога љета кренемо на Ђегуше, свратићу у Манастир да видим на који начин желите и да ви то начинимо рачунао сам тако ми долази као на успут и без дангуба,

а сада ви пишем само да не промислите да сам то заборавио грађећи ваш Архиепископски Благослов

остајемо здраво

вашега Високопреосвјештенства

послушан Васил К. Ђиновски

иконописац

18/V 1886 год.

Подгорица

(Митрополија-црногорско-приморска 1886, фасц. 9, док. бр. 794 од 12. маја)

Његовом Високопреосвјештенству
Господину Митрополиту Црногорском
Митрофану

на Цетиње

Примио сам депешу од које чиним закључак да ваше Високопреосвјештенство желите да речене иконе буду готове за Петровдан,

ја сам готов да ви то урадим, и доћи ћу тако око почетка петровог поста и узеху са собом све што ми треба.

молим наредите прво да се прегледа карта с' обие стране, је ли здрава и прилично гладка да се по њој може радити и да се баладури (т-ј) цела начини са кавалетима како жеће пролазу сметати,

у противном случају за карту наредите да се час прије окарта да буде добро сува кад дођем и да одма започнем

Са понизношћу —

Василије Ђиновски

иконописац

24/V 1886 год

у Подгорици

(Митрополија црногорско-приморска 1886, фасцикла 9, докуменат бр. 813 од 24. маја)

Примих од Његовог Високопреосвјештенства Господина Митрополита за 2. иконе више врата од Манастира фиорина 70 (седамдесет)

своје ручно пишем

Василије Ђиновски

27/6 — 1886 год иконописац

у Манастир на Цетиње

(Митрополија Црногорско-приморска 1886, фасцикла, 10, бр. документа 27 од 27. јуна)

Иконостас у саборној цркви Св. Госпође (Глуходолска општина) дјело је, такође, сликара Василија Ђиновског. Његова израда коштала је 925 талира.

(Митрополија црногорско-приморска 1888, фасцикла 14, докуменат бр. 17С)

Признаница од фиорина 30

од ниже наведеног рачуна које сам поднио Митрополији што сам радио за пет дана, и путовао нарочито из Подгорице тако ђер и у Подгорицу израдио сам за речене данове

1-во надписе на прозоре од кубу

2-го позлатио крст на кубу

3-ће поновио надпис више врата исто на цркву Господареву

у свему фиорина (тридесет) 30

пишем ову признаницу и подписујем је своје ручно пошто сам примио подпуно суму коју сам горе споменуо фиорина 30. 2/9 1890. године на Цетиње

Василије К. Ђиновски

сликар

(Митрополија црногорско-приморска 1890, фасцикла 22, докуменат бр. 60 од 2. септембра)

Признаница!

с којом признајем како сам примио од Митрополије, фиорина — 35 — и то за мои долазак из Подгорице нарочито и за намјештање Иконостаса у нову цркву као и за путни трошак у свему речену суму од тридесет и пет форинти, данас примих, за то пишем ову признаницу и подписујем се својеручно

24/9 1890 год

Василије К. Ђиновски

на Цетиње у Митрополију

иконписац

(Митрополија црногорско-приморска 1890, фасцикла 22, докуменат бр. 78 од 24. септембра)

Његовом Високопреосвјештенству Г-ну

Господину Митрополиту на

Цетиње

по Попа Стојана Радовића, и прокарadura М. Перовића, јучер примио сам Писмо под брои 338-и (Цетиње, 25 фебр. 91 год)

за које сам се са истјема споразумео да ћу поћи кроз 15 дана да узмем омјерку и јавићу како ћемо се погодити, радићу да им начиним пријатељски са обзиром на вашу Препоруку све што је могуће учинићу да буду благодарни и задовољни?

Ја сам свакако био намјеран да вам пишем за колашкине иконе свршио сам их, и сада су готове само нека стоје док буду потребите за у Колашин, а молим покорно да ми за њих пошљете новце 175 форинти нарочито сам се обећао да их израдим, радио сам и допадају ми се да су добре а виђешете и ако Бог да кад их освјештате. Петру Чолановићу даћу план од истог иконостаса кад тамо пође да ради, остајем вама благодарити ваш понизан

27/фебруар 1891 год

В. К. Ђиновски

Подгорица

иконписац

(Митрополија црногорско-приморска 1891, фасцикла 23,
документ бр. 367 од 27. фебруара)

Ваше Високопреосвјештенство

Одговарајући на ваше Писмо под број 367 — у коме видим збрку односно цјене за иконе Колашинске, нашто ме опомињете да се сјетим Писма Јоцића, овај дозволите ми да се искрено изразим како сам писао онако сам и понекад замишљао, а признајем ово исто што ми Пишете,

ја се сјећам како сте ми показали Писмо Јоцића но за фаиду кад њесам запамтио цјену, а то исто значи, само што ми је врло жао што сам био тако убеђен па да будем до толико не обазрив, надајући се даћете ми опростити ову погрешку која ћеме убудуће опомињати. А идате ми са извешћем послали новце 147 ф, за коју сам се цјену погодио да ви израдим иконе цркве Колашинске све једно би било, Сада остајем чекајући, и кад их примим послаћу ви моју признаницу остајем вама нај покорнији

17/3 1891 год
у Подгорицу

В. К. Ђиновски

Признаница!

Скојом ја доле подписати признајем како сам исплаћен од Митрополије (Црногорске) за иконе колашинске цр. Св. великомученика Димитрија, које сам из радио за 150 ф. А. Бр. (стотину и педесет) и шаљем ову признаницу преко поште у Митрополију Његовом Високопреосвјештенству из Подгорице.

пишем је своје ручно и подписујем се
24/ III 1891 год

Васиљ. К. Ђиновски
иконописац

у Подгорицу

(Митрополија Црногорско-приморска 1891, фасцикла 25,
документ бр. 412 од 24. марта)

Ваше Високопреосвјештенство

Ево шаљем у овом Писму моју признаницу од 150 форинти, како сам примио за исплату икона цр. Колашинске у вашем Писму под Број 438 за паковање то је моја брига ја ћим утврдити а за путем разумје садањих (они кои буде дошао за њих) чувати, моћиће и један коњ поњети, склопићу у двије стране,

у Глизицу био сам прошле Неђеље и погодио сам за 175 форинти све иконе за њихову цркву у које имају и ред пророка Мале су али на број их има свега 33 комада, у то спада Распјеће.

истог дана звали су ме у ново село, и видео сам, и измјерио сам, али за погодбу нијесу били на скупу остало је до њиховог зговора поп, Веко је долазио код мене у Подгорицу зато

за сад ми друго неостаје до толико остајем здравоподносећи ви мои учтиви Поздрав

24/3 1891

Подгорица

(Митрополија црногорско-приморска 1891, фасцикла 23,
документ бр. 480 од 24. марта)

вам нај покорнији

В. К. Ђиновски
иконописац

Његовом Високопреосвјештенству

Г-ну Господину Митрополиту Митрофану
на Цетињу

Одговор на ваше Писмо од 235 1891 год. односно иконостаса у Комску цркву у које видим како Петар Чолановић пише и како ми ви наређујете да шњим учиним погодбу, за које ме ви опуномоћавате.

Одма ја сам позвао истога и узео сам план истог иконостаса, дослијед дугог разлагања једва је пристао на 220 фиори (т ј) стотину фиор. мање од прве цјене

у виђајући тешкоће истога мјеста, узео сам у обзир, па сам му ову цјену дао, као што исти пише у Писмо своје! даје све његово! а Митрополија да му само новце изда, од које тражи у наприед за набавку материјала фиорина 100, а решто кад се радња сврши и прегледа.

Казао сам му да га сврши до 12 августа на сваки начин на то је пристао, а ја сам му рекао писаћу за новце и чекаћу одобрење, за које се надам да ће ви бити мило јер право је да и он залуд не ради, у суботу идућу надам се да ћу добити новце и предати пред протом и још неким истоме Чолановићу, остајем ваш

наи покорни

28/5 1891 год
Подсрица

Василије К. Ђиновски
иконописац

„Сјетите се“ мене кој полажем велику наду на вас! ово неколико реччи усунујем се да ви доставим односно давије што ме бијаше Суд дохватио ја сам то већ Суду доказао како сам био приморан да им предам цјелокупни рачун за 9½ година како је Теофил радио код мене, за које се је Суд увјерио и дао ми решење давије, на то сам се ја имао заклети, и Г-н Јован Радованов

жена Теофилова једнако не пристаје на заклетву долазила је на Цегиње, и вратила са истим резултатом, а предала бијаше једну жалбу у В. Суд тако клеветну, тако гадну, тако неистиниту, да се човеку душа до гади! једнако не пристаје итражи имање свога мужа, као да је Теофил мртав!

Воивода Пламенац имао је прилику ономад да чује од неколико личности разговор Г-на Јазовића, кап Ника Мартиновића, и Гугоја Лукића, и Јована Радованова, за које се исти и приед заузео и коме имам много да благодарим,

но при свему томе она ће исто доћи да се тужи пред Господаром, за које Преосвештени молим не моите ме заборавити, а да Господару не речете да ме та жена напастује, на правду божју! подстрекају је ти пријатељи што су Теофилу кућу ископали, узели му дјете и њега у мртав претворили па и мене би кнели, и то су приатељи за које је Суд лани говорио Теофилу што им наодиш махне! ја не знам куд ће човеку више несреће, он је пошао код Митрополита Мелетиа, исти га је вјенчао 1866 године не знам што ће да се жали кад дође из Скадра онда знаћу,

чудо је ово од Суда, виђели су да смо подјељени а и она је у окружни Суд признавала, па колико ми муке зададе, а зар није довољно доказа да Теофил је добра срца кад он носећи рану на срце оскрвњене светиње брака, од 12—13 годи, па ипак је имао срца да то у тајности носе за љубав те ћеце, и у ове 9½ година зарадио је код мене преко свега и све фамилије издржавања, те има да подјели 3.000 фиор, као несрећан човек и оцрњен од жене његове и људи који све вјерују, а да што Суд не узме у обзир ће су му прве године које је срећно живио са женом, те да се Суд увјери каква је била та његова жена чуварна, и камо му за то вриеме у Приздрен имање и то Теофил све трпи за 15 година, дошао је код мене дужан прдан, но нека опросте ја се мучим за моју ћецу а у здравље Господарево асто се не ебоим но ми много јада зададе, остајем у нади ваш покорни

28/5 1891 год

В. К. Ђиновски

(Митрополија Пригорско-приморска 1891, фасцикла 24,
документ бр. 792 од 28. маја)

Уговор!

Учињен између Митрополије и иконописца Василија Ђиновскога за радњу икона за Манастир Ждребасник. Василије Ђиновски обавезује се направити 30 (тридесет) икона на бакар, Двери, Крст и мирносице са дрворезом и позлатом као што се то види у нацрту, а тако исто обавезује се Ђиновски ове иконе преишјети и на мјесто ставити све са својем мате-

ријалом и трошком, која радња има бити готова до Ђурђевадне 1893. године за фиорина 275. а.в.

Митрополија обавезује се Ђиновскоме за ову радњу платити фиорина 275. и то кад радња буде готова.

У Подгорици 14. Јунија 1891.

за Митрополију

М. Митрофану

предузимач првог уговора

Василије К. Ђиновски

(Митрополија црногорско-приморска 1891, фасцикла 24, докуменат бр. 837 од 14. јуна)

Крст за манастир Острог треба Ђиновски позлатити (позлата је на рачун манастирски).

(Митрополија Црногорско-приморска 1891, фасцикла 24, докуменат бр. 875 од 21. јуна)

Његовом Високпреосвјешћенству

Г-ну Господину М. Митрополиту

на Цетиње

за иконостас у Зупцима, што је тражио Петар Чолановић јавно сам ви, у исто доба и признаницу што сам му предао новце за Комски иконостас послао сам ви,

одговора нјесам досада имао, особено за у Зупцима, а план сам предао Чолановићу, и рекао му да их чува,

крст за М. Острог позлатио сам и послао сам га, пакован у кашету и столу (т ј) оно гвозђе које ће се тврдити на особ, и тако на једног коња по Вацу Миљанову Гусинцу, послао сам га у Острог, за 4 фиорина, које је игуман Петроније Раичевић Вацу Миљанову предао и крст здраво примио, писао сам да га нераспакују док дође М. Шпањол, за крст Острошког звоника и за иконе Комског иконостаса молим све из једном да ми платите овога Илинадне јер имама да предајем у Суд наиме Теофиљове зараде што има да издајем па да им Суд дијели,

за иконе Комске по погодби	фиорина	78
за крст Острошки злата мојега		
3 либрета а било је вашег 1 ¹ / ₂	либрет	3 — 60 сола
2 кашете те сам спаковао крст од		
Андреје Гвозденовића / уједно	фио	10
за исте кашете	фио	1 — 40
за мои труд за позлаћивање и	фио	10
паковање за све уједно	у свему — фио	93 — 10 сола

у ћелију пиперску поћићу да измјерим док свршим ове иконе комске, јер небих рад да ми се продужује оваи рад, а надам се да ћу свршити до свршетка овог мјесца, па ћу и спаковати и Петру Чолановићу даћу их кад он сврши његов рад за да иде да их намјести, мислим даће стићи до реченог времена сада ми друто неостаје но остајем здраво с поштовањем ваш

14/7 1891 год

у Подгорицу

покорни

В. К. Ђиновски

Г. Ђакону Радичевићу!

Овај рачун Ђиновскога прикажите Господину В. Пламенцу ради исплате И упознадите Г. Пламенца, да су Иконе за Комску цркву наручне по Највишем у Налогу Његовога Епископства.

Кад новце Ђиновскоме пошљете опомените га да ви пошље призна-
ницу.

Уљцињ 25/7. 1891.

М. Митрофан

(Митрополија Црногорско-приморска 1891, фасцикла 25,
докуменат бр. 37 од 25. јула)

Црногорска Митрополија упутила је Књ. Министарству финансија зах-
тјев за исплату „Василији Ђиновскоме за иконе Комског иконостаса по
наредби Њ. Височанства платити се има 93, 10' фиорина.

(Митрополија Црногорско-приморска 1891, фасцикла 25,
докуменат бр. 37 од 27. јула)

Његовом Високопреосвјештенству
Господину Г-ну М. Митрополиту
на Цетиње

предао сам П. Чолановићу новце и ево од истога признаница.

у исто доба предао сам му и План од храма Св. Василија у Зупце,
прима се Петар Чолановић да га изради по нарту, и све о своме
трошку и материјалу да му се од Митрополије исплати фио 190 и иконе
пошљу на мјесто готове с Цетиња.

ја сам радио да га склоним за фио. 175 рачунајући на справ погод-
бу Комску, и Петар се изговара на даљину и на разноске до у Зупце, и
вели мање му не може подњети, даље за свршавање ове радње каже у
Ком ће есвршити до реченог времена! па има у Жабљак, иза тога ако га
бисте послали приед у Колашин, зубачка радња остаје иза колашинске
или обратно, ако одобрите његову цјену моли за извјешће што приед јер
вели исто ми треба да пору поручим за исту, и нешто новаца у на приед
требае му.

ја сам радио да буде што лакше и каже да му неизноси за цјену
коју сам ја предлагао, за сада ми друго неостаје него да чекам извјешћа
о зубачкој радњи

27. Јунија 1891 год

Подгорица

ваш покорни

В. К. Ђиновски

Признаница сврху

ав ф 100,87 фијорина стољину и осамдесет које примих од Василија Ђинов-
скога од Митрополије на рачун рада за цркву у Ком коју сам погодио
с Василијом за Митрополију

Примаоц ових новаца

Петар Чолановић

Миркова варош 25/6 1891

ову признаницу дајем истоме

Василију да угут у Митрополију

седок Бојдан Ристов

Шаљем ову Признаницу у Митрополију на Цетиње, горњу суму фиорина
100, 87 новчиња узео сам из Митрополије и предао Петру Чолановићу за
погодбу коју сам учинио са истјем Чолановићем за у Ком, за набављање
материјала што му треба по одобрењу Г-на М. Митрополита

27 јунија 1891 год

у Подгорицу

Василије К. Ђиновски

(Митрополија Црногорско-приморска 1891, фасцикла 24,

докуменат бр. 915 од 27. јуна)

Признаница

од фиор. 93 и 10 (деведесетитри фиор. и десет новч) које сам примио из
Митрополије за иконе Комске цркве (Успења Бого Матере) и за позлаће-
ње крста у Острог на звоник
(тј) за иконе комске фиор

а за крст острошки фиор — 15 — 10 новч
сума износи фиор — 93 — 10 новч
ову признаницу пишем ја својеручно у Подгорицу и шаљем је преко поште на Цетиње у Митрополију признајући да сам подмирен подписујем се
7 Август 1891 године Ваеилије К. Ђиновски
Подгорица
(Митрополија Црногорско-приморска 1891, фасцикла 25, докуменат бр. 37 од 7. августа)

Његовом Високопреосвјештенству
Гћну Господину
Митрополиту Митрофану

на Цетиње

примио сам (Груп новаца од фиор 93 и 10 новч) и Писмо под брои 1071, 31 јула ове Год. . . 91, за које шаљем ево моју Признаницу.

5/8 пошао је Петар Чолановић у Ком да намјешта иконостас, а пре тога био је у Подгорицу Поп Лука Јовићевић из Додоша, и говорио, је Петру да нема готове паре за решто које ће Петар тражити кад иконостас сврши и да му зато још не јављено, а м не је Петар замолио да ви Пишем да бисте наредили да се паре накуцају док исти сврши и нада се даће бити готов пред Госпођин-дан, у хелију још нијесам био, али јавићу кад премјерим, међу тим остајем здраво
вама покорни

7/8 1891 год

В. К. Ђиновски

Подгорица

(Митрополија Црногорско-приморска 1891, фасцикла 24, докуменат бр. 1110 од 7. августа)

Његовом Високопреосвјештенству
Господину

Митрополиту Митрофану

на Цетиње

Примио сам Писмо од 6 Марта текуће Године под Брои 249 — и односно Иконостаса у Томиће.

ја сам ви прије неки дан писао односно тога да ви се јавим на прво Писмо у које сам ве за то извјестио, а сада ви толико само одговарам на ово да ћу тамо поћи кад Острог свршим јер немам слободног времена и молићу немоите ми за ово што примјетити, за бадава су ме и у Котор, и на Савину молили да им нешто радим кад немогу но треба да свршајем редом што сам погодио послјед Острога чекају ме у Бољевиће, и на друго мјеста као што ви је познато вјерујте ми нјесам пошао у Подгорицу на погреб моме непрежаљеноме Милану што сам га за навјек изгубио, само да не пропуштим у залуд време а да са радњом приспјем дакле исто ја ви стојим на услугу чим Острог свршим и Вољевиће, паћу радити коју ми ви прво наредите, оназађен сам од прошлога љета па то нигда кстићи немогу у осталом јесам здраво поздрављајући остајем

вашега Високопреосвјештенства наи покорни

19/III 1892 год

В. К. Ђиновски

у Ђеновиће

(Митрополија црногорско-приморска 1892, ф. 26, документ бр. 345)

Петроније Раичевић, игуман манастира Острог пише Митрофану Бану:

„Вашему Високопреосвештенству најпонижније достављам: Да су г. Браћа Ђиновски данас довршили Иконостас. Радња је вршена темељито и с највећом пажњом и израђена је онако како се је жељети могло“.

(Митрополија Црногорско-приморска 1892, фасцикла 25, докуменат бр. 506 од 5. маја)

У сљедећем допису игуман Острошког манастира објављештава Митрополију како је „900 фиорина за г. Браћу Ђиновске, као подцуну исплату за Иконостас у Острошкој цркви“.
(Митрополија Црногорско-приморска 1892, фасцикла 26, докуменат бр. 612 од 7. јуна)

Његовом Високопресвјештенству
Господину
Митрополиту Црногорском Митрофану
у Уљцињу

У нај згодије вријеме примих ваше Писмо од 19/7 преко Г-на Прота 26/7 односно Иконе за у Бољевиће и радићу да изиду онакве као што је икона Матере Божје у Митрополију на Цетиње,

надао сам се истог дана Г-ну Воиводи да дође и да види његову Радњу до колико ј е изражена и какв је, јер ми бијаше рекао кад дође с Цетиња овде, да ће доћи да види но имао је великија послова и не мога, но га испратих кад пође у Васојевиће и рече ми да ће доћ да види кад се из Васој. врати, он ми не спомену а пристао сам код њега два пута но зар је мислио да ми то нареди кад дође да види цркву Жабљачку долазили су Г-да Пост Лука Јовићевић и Капетан М. Вујановић рекли су ми да сте ви наредили њима, да дођу и да прекину погодбу за њихове иконе, па ако набаве однекуда новаца да их желе имати што приед ја сам њима казао на уста па су ме молили да им то исто написмено кажем, а да ће то Писмо упутити у Митрополију, већ даље за њих не знам,

пошто сам нашао распоред икона за у Бољевиће што смо забележили у Митрополију у присуство Г-на Воиводе а пише Г-н прото ђакон Радичевић за у наш горњи ред у оба краја и за у обје цркве по три пророка, а то чине 12 пророка а без и једног српског светитеља тако сам ја напртао овако у цркву Св. Јована у једну Исаија Монсеј Јеремеја на ред овако у други Данил Илија Јелисеи исто на ред овако а за цркву Св. Николе овако

Св — Немања, Стефан, Сава, Краљ Дечански Стефан, а у другу икону Арсенија, Василија, Петар, и чини ми се да смо и овако говорили но је то давно па сам заборавио. Пошто сам дошас с Цетиња након 5—6 дана легао сам и боловао у два пута по 2—3 дана но сада Благодарехи Богу здраво сам, радимо без одмора надам се да ћу успјети за до Славе њихове да буду оба иконостаса готови Богме сам кажигао Г-ну Воиводи што могу нећу изоставити,

План за у Ђелију Пиперску ја га донесох на Цетиње и дадох га једну вечер послужитељима да ви га даду већ о томе и не би говора, само хоће ли ви се допанути почем је мали простор кад се око модим мало радњама ја ћу ви за исти цјену казати и за у Косијерево један начинити добро би било кад би они из Косијерева могли послати мјеру за висину и ширину па још ако буде на исто мјесто онда им је лако да измјере исти иконостас само ако ико има тамо мало те сваћа може то учињети, а да се не иде до тамо само за мјеру ако велите за сада друго немам што остајем молећи за ваш Архијерејски Благослов ваш

Подгорица 29/7

1892 год

(Митрополија црногорско-приморска 1892, ф. 26, док. 787/16 од 29. јула)

наипокорни

В. К. Ђиновски

У званично добивеним и отправљеним писмима и разним захтјевима појединаца, у вријеме Митрополитовог бављења у Уљцињу, регистровано је у рубрици под бројем 16 од 1. августа да је послао допис и „Василије Ђиновски за иконе Бољевићке, Жабљачке, Ђелије Пиперске и друге“.

(Митрополија Црногорско-приморска 1892, фасцикла 26, докуменат бр. 787)

Признаница

од фиорина 47 (четиридесетиседам) које примих од Митрополије Цетињске за поправку са моим материјалом Иконостаса нове цркве на Цетиње 24 јуна 1892

Цетиње

Живописац

В. К. Ђиновски

(Митрополија Црногорско-приморска 1892, фасцикла 28,
докуменат бр. 3 од 24. јуна)

Његовом Високопреосвјештенству

Господину

Митрополиту Митрофану

на Цетиње

Поп Лука Јовићевић донио ми је 22 Децем. моје Писмо од 7/7 на које сте примедбу записали да је тражена цјена од 100 талира сувише скупа,

требало је да су ве они изјавили, јер је говорено да ја идем у Жабљак и намјестим иконе све о своме трошку

по вашој процјени за фиорина 150 ја чим израдити иконе у Подгорици, па нека и сами носе и намјешћују

но што ћу кад овамо траже и преко реда а говоре да немају новца, а Капетан Луковски Г-н С. М. са препоруком дође и хоћаше са 2—3 фиорина светитеље (и кои Анђи, и то са стаклом,

ја сам за почео иконе за у М. Остроку двије за горњи Манастир Хр, и Б. матере, а двије цјеливаче за доље, остаћу за у пролеће да их понесем и за престолну икону Б-чину преиначим не могах ове јесени као што сам мислио опростити ми

Тесфил од како је дошао из Бољевића, лежи болестан и бог зна неће преболети

сметен сам и око њега доста

За горњи Морачке Иконе видим да ви се цјена зар скупа чини, што ње сам добио одговор молећи за ваш Архиепископски

Благослов остајем ваш

покорни

В. К. Ђиновски

27 Децембар 1892

Подгорица

(Митрополија Црногорско-приморска 1892, фасцикла 29,
докуменат бр. 15 од 27. децембра)

Његовом Високопреосвјештенству

Господину Митрополиту Митрофану

на Цетиње

Примио сам ваше Писмо под Број 45 — 21/1 1893 год. за горњи Морачке двије Иконе нијесу плаћене за њихову вредност по величини, но само да ви учиним по вољи ето гледаћу да их израдим за означену цјену фр. 40 пошто свршим Љуботињску цркву, а исту смо рекли с њима да буде готова за Турђевдан јер се спремају за освешћење на Марковдан

Додошани ако дођу казаћу им ово Писмо, и што сам вама писао односно њих,

остајем са покорношћу ваш

иконописац

В. К. Ђиновски

(Митрополија Црногорско-приморска 1893, фасцикла 29,
докуменат бр. 257)

Његовом Високопреосвјештенству

Господину

Митрополиту Митрофану

на Цетиње

Као што сте ми наредили, питао сам П. Чолановића за израду иконостаса у црквици Св. В. Острошког више Бара, шта је учинио па ми рече, да

ће је скоро поњети и до Троичин дан свршити, даље сам му рекао да то има газити као што говори и да изврши јер друкчије биће му теже нека се пази

и мислим даће свршити, ја ћу у Острок до ова два три дана поћи. Богетићи су ме тражили и овамо, друго ми сада недостаје остајем здраво молећи за ваш Архиепископски

Благослов

ваш покорни

30 Априла 1893 год

В. К. Ђиновски

у Подгорици

живописац

(Митрополија Црногорско-приморска 1893, фасцикла 29, докуменат бр. 576 од 30. априла)

Његовом Високопреосвјештенству

Господину

Митрополиту Митрофану

на Цетиње

У овоме писму ево шаљем Признаницу за пјешивачке Главаре, како сам примио 300 фиорина по нашој погодби преко Митрополије, — не добих одговора за горњо морачке иконе а лијепе су заиста, лаковаћу и па нек стоје.

Са овом Светковином „Ободске штампарије“ ја ћу имати велику дангубу јер сам у овдашњи одбор и док се сврши сваки дан купимо се и мене ће пасти доста у дио даим олакшам и ваљаднем потреба је, и боим се да нећу стићи баш снако како сам ви писао за Ждребачник до Госпођинадн великога ако свршим прво у Томиће као што сам намјеравао, има још времена радићу што боље могу, јесули ви се допале ваше иконице знаћу кад добијем писмо остајем здраво, вашег Високопреосвјештенства наи покорни Живописац

4 јуни 1893 год

В. К. Ђиновски

(Митрополија Црногорско-приморска 1893, фасцикла 29,

докуменат бр. 920 од 4. јуна)

Његовом Високопреосвјештенству

Господину Гну Митрополиту Митрофану

Цетиње.

Прије неки дан дошли су били оађе главари и Свјештеници од кучкијех општина: Убалске, Косорске и Медунске и у моме присуству погодили су с' Василиом Ђиновским иконостасе за њихне три цркве. Још прије погодбе слао сам ја Ђиновског те је прегледао и премјерио све те три цркве пак му послѣје наредио да он учини према црквама по један план за сваку од њих, т.ј. од иконостаса и то, како он би нашао да ће бит најудесни, а при томе да гледа да радња буде фина али не много раскошна, него да се иконостаси подударају црквама. И он је био учинио три плана, пак је и цијену означио за коју ће по тима плановима израдит иконостас за свук од тих цркава. Међу главарима и свјештеницима изнешени су ти планови и цијене, а у исто вријеме изнио је Ђиновски пред њима и план од иконостаса цркве Острошке ког је он исти израђивао. Тај посљедњи план он је изнио ради тога, да успореди радњу тога иконостаса са радњом која би имала бит на три речене цркве. Но пошто они виђеше тај план и дознадоше од њега за коју цијену је израдио он тај иконостас, затражише да буду и на њихне цркве иконостаси као на острошкој. И тако погођени су иконостаси за све три цркве као иконостас цркве острошке. Цркву убалску Ђиновски нашао је и височију и ширу од цркве острошке, и погођено је да за ту цркву направи иконостас за 1200 фиор. и то да буде све Ђиновског, само да му Општина однесе одавде до цркве материјал кад га он приутови и да му општина даде стан и храну у колико и иконостас намјешћао. Цркву косорску нашао је много мању од острошке те је за њу погођен иконостас 800 ф., а цркву медунску нашао је најмању и за њу је иконостас погођен 600 фиор., а и ови два иконо-

стаса погођени су под условима наведеним о цркви убалској. Погођено је и то, да сва три иконостаса сврши до 2½ године, и то за цркву убалску до јесени 1897 год. Што се тиче избора икона за то је при погодби остављено, како за то нареди Ваше Високопреосвјештенство, тј. да Ви одлучите које ће се иконе на одређена за то мјеста ставит...

Пошто се Вама достави, ако би сте одобрили погодбу, учињено је да се с' Биновскијем учине уговори и то, о идучеом Спасову-дне и на писане уговора да му даду општине 200 ф. капаре и то, Убалска 100 ф. а друге двије по 50 ф. а решто новца учињено је да му општине издају овим редом прву полу кад приуготови цио материјал и кад изађе у Куче да намјешћа иконостасе, а другу полу код иконостас намјести и кад стручни људи виде јели их израдио по погодби.

(Митрополија Црногорско-приморска 1895, фасцикла 35, докуменат бр. 517 од 9. априла)

Високопреосвешћенству Г-ну
Митрополиту Митрофану

Цетиње

Јучер сам свршио иконостас на Богетиће, они ће Вам послати нарочитог човјека до кои дан, док припреме све за освештање. Желећи Ваш архијереиски благослов јесам

Покорни Василије

(Митрополија Црногорско-приморска 1895, фасцикла 36, докуменат бр. 1131 од 5. октобра)

Ваше Високопреосвјештенство
Милостиви Архипастору!

Са највишом понизношћу усуђујем се доставити Вашем Високопреосвјештенству односно стања цркве Команске сљедећу молбу:

Назад четири године племенски главари с проканадурима црквеним погодили су окрасу за цркву 850. ф. а.в. с Биновским, и дали су Биновском 50 ф. а.в. капаре, 400. ф. а.в. у почетку радње, а остале 400. при свршетку радње тј. на врх двије године — таква им је погодба била.

Племенски главари и проканадури на речену погодбу заборавили су са свијем, те није ни до данас, та погодба извршена, него одлажу за убудуће, дако се боље могу паре покуцати, пошто су у сиромаша, а ја сам им говорио, да на то не гледају, но да паре покуцају, и да дођу са Биновским пред Вама, и да погодбу потврде, по Вашој наредби.

С тога најпозније замољајем Ваше Високопреосвјештенство, да би благоизволило, наредити проканадуру Илији Радоњићу, да покуца новце црквене без икаквог одлагања овога прољећа идучег, пошто је за то најспособнији од свијех осталијех, а тако да би се набавило одједаније свјештеничко при служби, које је сада у слабом стању.

Љубећи Вашу св. Десницу
ваш најпознији слуга Крсто Радуловић
Цетиње 17/6
1896 год.

Мјештанин Комански

(Митрополија Црногорско-приморска 1896, фасцикла 38, докуменат бр. 70 од 17. јуна)

Ваше Високопреосвјештенство
Милостиви Господине!

Са највећим поштовањем усуђујем се пријавити Вам следеће. Прошлого пролећа поправљена је ова црква картом, кровом, ширењем олтара, и премјештањем свете трпезе, и стављањем новог иконостаса. При концу Јунија свршена је поменута радња и тадар омо послали писмено Вам молбу, за освећење цркве и за оскудјевање осамнајест икона на овом новом иконостасу дабисте се смилovali наредити Биновском да поменуте иконе направи; у првоме писму јављено је Вам простор и имена тије икона које у садашње писмо неспомињемо. Очекујући одговор кроза два мјесеца при-

нуђени смо по другом доставити Вам за дозволу освећења цркве (пређашње писмо послали смо преко подгоричке поште).

Остајемо унади на испуњене поднешене молбе

Вашег Високопреосвештенства

Покорни слуга Свештеник Михаило П.

с проканадурима

у Братоножиће 2/9 1896. године

(Митрополија Црногорско-приморска 1896, фасцикла 38,

докуменат бр. 1150 од 2. септембра)

Господину Протођакону Ф. Радичевићу

на Цетиње

Крст за озриницку цркву свршио сам па нема кари дага пошљем науспут, а преко поште траже око шест фиорина па немогу уложити без Вашег знања, ево ишчекујем неколико дана узредно и не могу да потрефим дага упутим,

Молим послаћете ми План Косиревске цркве, и на њему означите које ће светитеље на иконама бити, јер одма ћу почети радњу тога иконостаса, што говорите за рачун што ми се дугује од Митрополије писао сам ви фетос, а истоћу поновити кад пошљем овај крст, па дами све заједно пошљете, иконе за Фундинску цркву свршио сам и поручио за њих да дођу и да их узму.

ишчекујем план, и Ваш одговор за речени крст,

Подгорица

иконописац

28 Октом. 1897 год

Василије К. Ђиновски

(Митрополија Црногорско-приморска 1897, фасцикла 41,

докуменат б.б. од 28. октобра)

Његовом Високопреосвештенству

Г. Митрополиту Митровићу

Цетиње

Проканадури цркве дубовске и Вигњевицке дошли смо код Г. Ђиновског да погодимо иконостас план је црква косорска, по 800 ф. оћемоли закључити погодбу чекамо ваш савјет

Поп Нико Дапчевић

с проканадурима

(Митрополија Црногорско-приморска 1897, фасцикла 42,

докуменат бр. 1149 од 29. октобра)

Његовом Високопреосвештенству

Митрополиту

Господину Митрофану

на Цетиње

Косорску цркву свршио сам и надпис сам исписао по Вашој наредби као и на убалску цркву. Са приложником уз општину такођер сам пристао добровољно како сте Ви рекли рођацима истог приложника, за скоро 300 фиорина да причекам до идућег Никољадне пошто се је Вама молио, и то како мије казао, пречасни Протојереи Павић Ј. Петровић, косорски. Ваш прилог за Фундинску цркву

Четири именовате иконе величине од 77 цм. висине и 52 цм. ширине готове су и поручио сам да за њих дођу и некаки носе, из раћене су набавкар и позлаћене вјенчеве оквири од флодераја као ораховина вернижате, цијена за исте по 12¹/₂ фиорина свака,

погодио сам с Љуботињанима и оставио сам рока за ћелиу пиперску предњима како сте у једном писму наредили, најпокорнији

иконописац Василије »иновски

Подгор

30/10 1897 год

(Митрополија Црногорско-приморска 1897, фасцикла 42,

докуменат бр. 1172 од 30. октобра)

Његовом Високопреосвјештенству
Господину Митрополиту Митрофану Бану
Цетиње —

Свјештеник Мило Вучковић прочитао нам је писмо од В. Високопреосвјештенства, које гласи: да се погодимо са Општином Доњосоецком односно службовања годишњих празника. Наша општина носи крсте о Троицинудану — Доњо Сеоцка на Спасов-дан — задушну суботу редовно — Арханђелов-дан редовно пошто је нашој општини Крсно Име — тао и вишим дијелом Доњијех Села — на ово смо се и погодили. Али се погодити неможемо што општина Доњосоецка тражи да им се сваке године служи на Божић, Богојављење и о Ускресу. — Наша је Општина у више пута досаду чинила В. Високопреосвјештенству за погодбу и израду Иконостаса наше цркве коју смо са Вашим одобрењем и погодили са Г. Ђиновскијем сваком нашем Општинару губи се воља, кад су разумјели што намјеравају Доњосоелани — Али се надамо у правичност Вашег Високопреосвј. да ће обије Општине погодити — и увијети по Писму Свјештеника Мила Вучковића од 30. Октобра ов. год. колико је црква у његовој парохији као и њихово растојање

Вашег Високопреосвјештенства
најпонижнији за Општину Дубовску
Андрија Б. Шоћ, Стево Попов Јоветић

Цетиње 12/12 1897 год.

(Митрополија Црногорско-приморска 1897, ф. 42, докуменат 1405 од 12. дец.)

Господину Протођакону
Филипу Радичевићу
Секретару Митрополије

на Цетиње

Према Вашем Писму шаљем ви план Чолановића, од кога сам узео омјерку икона и које ће светитеље бити на њима, записао, у исто доба означавам са овијем писмом цијену речених Икона свега на број са распјатјем 14. комада да их израдим на бакар са позлатом као обично моја радња, коштаће Вас фиорина 100 (стотину) па Вићете сравнити цијену моју и других, како вије воља ја сам вама на расположење општовањем

Василије К. Ђиновски

Подгорица

16. децембар 1897 год

(Митрополија Црногорско-приморска 1897, фасцикла 42, докуменат бр. 1469 од 16. децембра)

Високопреосвештеном Г-ну
Господину
Митрополиту Митрофану

на Цетиње

Примио сам писмо из Митрополије Број 358 од 19 фебруара 1899 и стотину фиорина за исплату икона цркве Бјелошке, које сам примио поштанском упутницом, за које шаљем у овоме писму признаницу благодарећи Вашему Високопреосвјештенству, остајем

најпокорнији

иконописац Василије Ђиновски

Подгорица 22 фебруара 1899

Признаница

Сврху стотину фиорина (100. ф.)
с којом признајем како сам
примио из Митрополије речену суму новаца, за исплату
икона цркве Бјелошке, те
шаљем ову признаницу

исто у Митрополију.
пишем своје ручно и под
писујем се.

иконописец
Василије Ђиновски

Подгорица

22 фебруара 1899

(Митрополија Црногорско-приморска 1899, фасцикла 48,
докуменат бр. 358 од 22. фебруара)

Ваше Високопреосвештенство
Милостиви Архиепископу!

Примио сам Ваше писмо од 23 марта 1899. г. Број 508, на које овим одговарам, да сам по Судској наредби прегледао радњу Марка Вујовића иконописца из Ђеклића у цркви Опточичкој.

Преосвештени!

разумијући Вашу праведну жељу, да не буде ниједној страни криво, на што сам и одређен од стране Суда, идем у кратко да Вам изнесем пред очи како је у ствари, те да предам моју оцјену, пошто није био на Вир Господин окр. Кап Лабуд Гоинић као ни члан истог Суда Г-н Ристо Вујовић, те сам намјеран предати у овај Суд кои ме је и послао на лице мјеста,

А причекају Ваш одговор на објашњено као упутство,

Прочитао сам уговор између њих потврђен у Митрополију, те по томе уговору и жели Општина Опточичка, да им се да праведна оцјена, савјетовајући радњу и цијену заједан иконописец Бољевицки као и њихов узимљући у обзир да је дрвенарија готова била те кад би мој и његов рад савјетовајући, а дрвенарију одбио, исто би био речени на штету, а кад би се здруге стране узело у обзир да он не може ни приближно што изградити као иконописец бољевицки а чудим му се,

а то је оправдано и пред Судом док није пристајао на мој долазак за оцјену, ја сам му казао очи у очи,

Преосвештени!

на само у цркву казао сам му неке погрешке које је учинио и које би требале да нијесу јер у томе није недостатак у умјетност заната, него га просто оличавају колико је усавршен, те нема Светог Јевангелиста Луку међу 12 Апостола и неке светитеље које не одговарају у облику онакве какве би требало дасу, у надписима исто има недостатака за то сам га савјетовао да зна,

Опточички су пред њим рекли, и да не желе његов солат при њима ни да Бог — али траже праведну оцјену по уговору, а мене га сиромашао, но ја не могу него онако како је право за обе стране, очекујем Ваше писмо поново,

Санајвишом покорношћу

Ваш иконописец

Подгорица

29 Март 1899 год

(Митрополија Црногорско-приморска 1899, фасцикла 48,
докуменат бр. 537 од 29. марта)

Василије К. Ђиновски

Његовом Високопреосвештенству
Господину

Митрополиту Мигрофану

Џетиње

Сад сам примио Вашу депешу усљед поправке у обе цркве те овим хитом да Вам објасним, пошто сам почео крстове позлаћивати за цркву у Никшићу, те ако је могуће да ме оставите док их свршим, молим поново да ми јавите хоули бити слободан, пошто рачунам дасу иони сада спре-

пни, а ја ћу свакако моћи итачно свршити испред свадбе, но како ми наредите ја сам готов да послушам, чекам Ваш одговор
 Подгорица најпокорниј
 18 Јунија 1899 Васиље К. Ђиновски
 (Митрополија Црногорско-приморска 1899, фасцикла 48,
 докуменат бр. 930 од 18. јуна)

Ваше Високопреосвештенство
 Милостиви Архиепастиру

Тек сам дошао с Цетиња сјутридан окупили су нас кои се нијесмо примили за кметове да нас глобе, без икаквог одмака за новце или цандари да таламаре по кући само један сах мишљења, те ја имајући у виду крстове за у Никшићу мије сам хтио да тај рад изоставим и тако сам морао дати највишу глобу од 50 фиорина, за то што се нијесам примио кметства, не обзирајући се на моју инокоштину ни занат што сам Митрополији вазда на расположење у свако доба и за сваки рад ће ме шиље — а такве су прилике честе и не предвиђене, па да сам глобљен са највишом сумом казне — док су се други ослободили и дошли да се пожале и дало им се право да су слободни сасвијем а неки у пола,

Високопреосвештени

Мене је стајала на пут ова радња, и вршећи то ја сам изостао од друштвачте нијесам дошао да се давијам као и они, па промислите како мије,

Осим горње теже мије што су ме из оставили те нијесам прибројан у депутацију која се спрема за свадбу Њ. В. Књаза Пасљедника, кои сам био вазда прибројан међу десетином, а камоли сада међу четрдесетином, овакви је био случај и са Г-н Стефаном Лукачевићем ма је он одмах јавио Г-ну Божу и постигао је, а ја се и за ово обраћам Вама у нади даћете благоизволити доставити ово писмо Г-ну Божу, а усто и Вашу Архиепископску Милост наданом

остајући у подпуној нади јесам вазда

Ваш најпокорнији иконописац

Василије К. Ђиновски

Подгорица

2 Јулија 1899 год

(Митрополија Црногорско-приморска 1899, фасцикла 49,
 докуменат бр. 1160 од 22. јуна)

Окружном Суду Подгоричком

Овђе

Извјешће за иконостас Бериславачке цркве Ђорђеје (у Зету)

По Вашој наредби, доље потписати пошао сам јучер са Г-ном Јовом Поповићем да прегледам речени иконостас, који на основу погодбе требало би да буде израђен као иконостас у Подгоричкој цркви св. Ђорђеје. Изузимајући иконе које нијесу погођене и овим изриком достављам том суду да није ни приближно израђен, јер ни појма нијесу имали ти радници, нити су у стању што тако да израде, а може се слободно рећи „шарлатанлук“ прави, кад су се обећавали да тако израде, а не могу пропустити да овђе не кажем, као стручњак од тог заната веома жалим да се багателише вјештина у данашње доба (а друго је рећи каква јећа таква међа)

И по мом мишљењу не остајем што друго да разјашњавам том Суду који ће узети надзоре на основу погодбе

Са особитим поштовањем

Иконописац Василије К. Ђиновски

Подгорица. 18. Август. 1899 год.

(Митрополија Црногорско-приморска 1899, фасцикла 49,
 докуменат бр. 1306 од 2. октобра)

Ваше Високопреосвешћенство!

Назад три дана примио сам Ваше писмо од 29. Новем. 1899 год Бр 1577. и упутницу за 250 фиорина које ми шаљете унапријед за Ваш иконостас, којег ћу ја са пажњом и особитом вољом радити, а то је понаи-више што желим да се задовољите у овоме Вашем Споменику са мојом радњом, што сам пак придодрио одговором, узрок је што није било у поштанску касу новаца, те сам их данас примио, и у овоме писму шаљем удожену моју признаницу за исте суме горњу у осталом препоручујем се Вами светим Молитвама, молећи Ваше Архијерејство да изволите при-мити мој учтиви поздраа јоштајем Вама најпокорнији

Подгорица
3. децембра 1899

иконописац
Василије Ђиновски

Признаница!

Сврху 250 фиор (Двјестаипедесет ф.а.в.) које сам данас примио са упут-ницом поштанском од Г-на Митрополита Митрофана, за иконостас Св. Георгија у Главате у Приморје којег ћу ја израдити, а на рачун те рад-ње примих унапријед речену суму, и за исту шаљем ову моју признаницу по пошти, у Митрополију на Цетиње, са моим писмом од истогa датума

примио горње суме
иконописац
Василије Ђиновски

Подгорица
3 Децембра 1899

(Митрополија Црногорско-приморска 1899, фасцикла 50,
докуменат бр. 1632 од 3. децембра)

Његовом Високопреосвешћенству
Господину Митрополиту Митрофану
на Цетиње

Данашњом поштом шаљем Вам нацрт за царска јужна и сјеверна врата, из кога ћете мислим подпуно разумијети и ако су упола израђене. Мјере сам нашао и прве тачке, али свакојако требало је да ја видим иконостас и према њему да израдим план како би боље одговорио иконостасу. Пи-тао сам Пера марагуна за штице и казао ми је да има овђе, па ако ус-војите моју цијену онда ћу ја изабрати штице, и предвојити сваки мој рад а њих одма одпочети да радим, а пазићу у колико сам у стану да Вас подпуно задовољим овим радом који треба да одговори онакој вели-чанственој Цркви.

Цијена за сва троја врата да их по нацрту израдим, и позлатим, и пакујем, и предам овде, тражим фио. 600. (шестотина фио. а.в.) од којих тражим да ми се пошље за позлату фио. 200. остатак кад свршим радњу.

А што сам долазио на позив Ваш на Цетиње у Никшић и обратно и док сам радио план, тражим да ми се пошље фио. 40. четрдесет ф(и.а.в.) за 8. дана што сам путовао и радио изаређно све о своме трошку, кад примим речене 50. фио. послаћу Вам моју признаницу, изчекујем Ваш од-говор. остајем с највишом покорношћу. Иконописац

Подгорица
18/II 1900 год

Василије К. Ђиновски

Г. Василији Ђиновском!

План двери у Никшићу показао сам Његовом Височанству. Услед тога Вас ће ових дана позвати да пођете у Никшић Г. професор Мило Кова-чевић да учини неке примједбе на дверима. Ово вам достављам кад бу-дете позвани да пођете.

Цијена коју сте за двери поднијели толико је прећерана, да ја ни-јесам смио да је кажем Господару, јер сам предвиђао да би ми је одбио и у томе нерасположењу можда и наредио да се наруче у Русију, које би мени ради вас врло жао било!

Кад будете у Никшићу кажите сами умјерену цијену заједно у по нека буде и ваша путина овамо и тамо. Немојте скупоћом одбити од себе ту ријетку радњу, јер би вам то могло послужити на штету у будуће. Оволико ради нашег знања

Митрофан

(Митрополија Црногорско-приморска 1900, фасцикла 53,
бр. документа 277 од 18. фебруара)

Ваше Високопреосвештенство

Милостиви Архиепископу

По Вашем писму од 22. феб. бр. 268. тек. год. изчекивао сам позив од Г-на М. Ковачевића, односно дверих нове Цркве у Никшићу, и Ваше примједбе.

Односно цијене ја сам домишљао такву радњу коју кад би била готова на лице мјеста (то јест) на онакви иконостас неби Вам се много учинило јер би и више вређела, особито као на задужбину Њ. В. Господареву, јер их други не би могао изградити као што бих ја, а и мислио сам да се на њих неће гледати на уштеду, но као што сте ми рекли што се најљепше може а и сами иконостас изискује.

Високопреосвештени достављам Ви само да знате у Скадарску цркву стали су сама (Ца. врата) 60 наполеона и за толико је рада на њих уложено, а за много више су оцјењивате по љепоти.

А што говорите за учинене путнине 6 дана на Цетиње — Никшић и обратно, потрошио сам ф. 24. и 2 дана што сам план цртао, да би се урачунало у погодбу која би била — ако се погодимо, за речено се бих надао на Вас да ми небисте теретили погодбу, пошто сам ја ишао по Вашој наредби као што ми и сада наређујете за у Никшићу да пођем на позив Г. Ковачевића.

Остајем са највишом покорношћу

Подгорица

Иконописац Василије К. Ђиновски

27. феб. 1900.

(Митрополија Црногорско-приморска 1900, фасцикла 53,
документ бр. 379 од 27. фебруара)

На полеђини истог документа стоји одговор Митрофана Бана:

В Ђиновском

Г. Ковачевић поћи ће у Никшић кад му буде највишијем налогом наређено, кад то буде неће сам отићи. Тада ћете и ви бити позвани.

Ја сам вам у првоме моме писму примијетио за прећерану цијену и препоручио ви да је знатно умјерите. А ово сам учинио с намјером, да се не би Њ. В. Господар за ово на вас наљутио јер бисте с тијем себи штету учинили.

поздрављам

Митрофан

2/3. 1900

Његовом Високопреосвештенству

Госпођину

Митрополиту Митрофану

на Цетиње

Синоћ сам стигао с Љуботиња а јутрос сам пошао код Пашка, и изабрао сам штице за Двери нове Цркве у Никшићу, за које ћу се трудити да Вам буду по вољи израђене, а радићу без прекида овај Ваш рад тек да навријеме буде готов.

А код куће нашао сам Ваше писмо Бр. 738. од 23. Маја ов. г. у које Митрополија усваја моју поднесену цијену, као и за моје путнине, а нијесам дошао на Цетиње, да примим, 250. фио. тек да не губим вријеме и да радњу што прије почнем а речене новце пошљите ми упутницом а кад

их примим одмах ћу Вам послати признанице на посе за двери као и за путнице.

А данас сам радњу одпочео

Са највишом покорношћу јесам Ваш

Подгорица

12. Јун 1900 год.

(Митрополија Црногорско-приморска 1900, фасцикла 53,
докуменат бр 800 од 12. јуна)

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Славној Митрополији

Цетиње

Двери ће бити готове на два дана по Илинудне пријед не могу стић
јер сам придао рада у споразум с Ковачевићем радим без одмора.

Ђиновски

(Митрополија Црногорско-приморска 1900, фасцикла 54,
докуменат бр. 929 од 14. јула)

Ваше Високопреосвештенство

Милостиви Архиепископу

Хитам да Вам јавим за Двери нове Цркве у Никшићу. Вечерас сам их
упутио на Државни кар, ја сјутра идем тамо да их намјестим.

Могу Вам слободно рећи да није из мојијех рука љепши рад изла-
зио, и тако се наддам да ће се Њ. В. Господар задовољити мојијем радом,
као и Ваше Високопреосвештенство!

У исто доба мило ми је да Вам првومه јавим да сам данас добио,
Диплому, са Орденом из Русије од Императорскоје Географическоје Ру-
скоје Општество за полезнији труди.

У осталом препоручујем се Вашим Св. молитвама

Поздрављајући остајем ваш најљакорнији

Подгорица

23/VII 1900

(Митрополија Црногорско-приморска 1900, фасцикла 55,
докуменат б.б. од 22. јула)

Василије К. Ђиновски

Његовом Високопреосвештенству

Господину Митрополиту Митрофану

Са овим писмом понављам молбу, као у првом писму да немогу кре-
нути без пара, јер имам да подмирим Државни проценат и лактарину,
као и на пут без пара не могу кренути.

Чекао сам као што сте ми обећали у Вашем писму да ћете настојати
да ми се што прије лошљу, Ако ли пак није могуће цијеле, онда бар по-
ловину, како се бих могао изручити, и на пут кренути јер се бојим да
не наступе хрђава времена за путовање.

У исто вријеме јављам Вам, да сам данас почео паковати, и да сам
готов са Вашим радом. Ако ме не задржите са пошалањем новаца, у Су-
боту вече могао бих натоварити на кар Јова Вујичића.

Остајем у нади да ћете ми за ова два дана послати.

Подгорица

12/IX 1900

(Митрополија Црногорско-приморска 1900, фасцикла 54,
докуменат бр. 1308 од 12. септембра)

Најпакорнији живописац

Василије К. Ђиновски

Митрофан Бан — Високоме Књ. Министарству Финанција:

„За радњу двери Никшићке цркве има се платити на рачун Василији Ђи-
новскомз а.в. фиорина 200 (двјестотине)“.

(Митрополија Црногорско-приморска 1900, фасцикла 59,
докуменат бр. 1334 од 26. септембра)

Ваше Високопреосвештенство
Милостиви Архиепископу

Са овим писмом, шаљем план за Цр. у Ђелију Пиперску. Гледао сам да исти буде укусан и симетричан спрема мјесту. Врата, јужна и сјеверна биће кад су затворена, да изгледају као на план, са тијем добија Иконостас, потпун вид, особито јужна врата.

Ако усвојите овај план, и цијену коју овде наводим, почећу одма да га радим. Цијена за израду овог плана фиорина 600, од којих да ми се даду на погодбу, фио. 200. а фио. 400. на свршетак рада, ус то пренос Иконостаса из Подгорице до мјеста, 2 греде, армадура, као и конак и храна док будем тамо, да ми се даде. А што се тиче материјала за Иконостас, то је све моје, Услови су као при свакој погодби, коју сам закључивао са Митрополијом. У исто доба јављам Ви да само са Вашом наредбом могу почети ову радњу испред других.

У осталом изчекујем Ваш одговор.

Љубим Вашу Св. Десницу, просећи Ваш Архијерејски благослов.

Са највишом покорношћу

Подгорица 22/I 902.

иконописац

Василије К. Ђиновски

Ваше Високопреосвештенство
Милостиви Архиепископу

Одговор на писмо од Митрополије Бр. 140. 26/I 1902 год. Односно погодбу Иконостаса у Ђелију Пиперску, по плану којег сам послао Митрополији, са мојом траженом цијеном

За којег ми Митрополија даје 500.фио.

На првом мјесту мило ми је што Вам се план допада, а што се тиче цијене од моје стране Ваше Високопреосвештенство ја сам мислио, да Ви се неће скупо учинети, и ако је мала Црква, али је план тако удешен да што љепши буде, као и за цијену мислим да нијесам премножио.

Међу тијем ако видите разлог, да ми се не крива придајтеми још 50. фио. те тако да ми сад на погодбу дати 200 фио. а на свршетак 350. фио. У сваком случају ја ћу пристати за цијену како Ви наредите.

Уговор Косијеревог Манастира шаљем Вам да по истој садржини буде и Уговор Ђелије Пиперске којег ће те ми послати да се потпишем и да Ви га повратим

У исто вријеме на план запишите Иконе.

Просим Ваш Архијерејски Благослов

Подгорица

29/I 1902. год.

Са највишом покорношћу

иконописац Василије К. Ђиновски

Његовом Високопреосвештенству, Господину

Митрополиту Митрофану Бану

Цетиње

Високопреосвештени Господине!

Као што сте ми рекли, односно целокупнијех радова мојих, као и пок. моје браће, Теофила и Алексе, које сам до сад израдио и у ком сам мјесту радио Ево Вам их шаљем (у особеном писму) побилежене, све редом, од почев од године 1864. па до год. 1902. које износе укупно Број: 110 Цркава. Храм по на коју Цркву можда ће бити погрешан (?) али у савим малом броју.

На по једине Цркве могао сам ставити вјерно и године, но пошто нијесам могао на све то онда сам само прикупио број Цркава и што сам у којој радио и која ће постојати, и у којој Држави.

Тешко ми је било и оволико прикупити и саставити али је то вјерно што је забележено, осим ако је ће која погрешка (у Храму Цркве) као што горе рекох.

Ваше Високопреосвештенство!

Ја Вам шаљем овај списак, за да се вјерно оштампа, те мило ће ми бити да се објелодани. За које ћу Вам до проба остати благодаран
Љубећи Вашу Св. Десницу, остајем с' поздравом
Ваш најлоксрнији иконописац В. К. Ђиновски

Подгорица

29/1 1902. год.

(Митрополија Црногорско-приморска 1901, фасцикла 67,
докуменат бр. 144 од 29 јануара 1902).

Маршалу Свијетлога Двора Г. Андрији Радовићу

у Мјесто

Пишу ми главари кучки: да се она црква у Ком кучки (Задужбина Блаженопочившег Великог Војводе Мирка) још прошле године довршила изузев самог иконостаса; а за њега ми пишу да им је рекао иконописац Ђиновски да треба овога љета приредит потребиту дрвенарију, како би се до другог љета осушила, а до тада да се приутове и потребите иконе, те тако да се почетком љета идуће 1902 године може приступит самом намјештању иконостаса. Даље ми поменути главари пишу: да се при садањем издигу у Ком нашао разбјен један прозор на истој цркви и на вратима трагови покушаја разбијања, што су по њихову мишљењу учињели Гусинци, па говоре да се ни на иконама нит пак на иконостасу не смије стављати позлата, јер кажу да би то примимљивало лупеже да цркву разбијају. Најпослије пишу ми да се ја извијсетим и њима доставим како ће се учињет за иконостас и хоће ли се овога љета приутовит дрвенарија за њим као и то хоће ли се погађат иконе с' Ђиновскијем или ће се откуд дрго добављат.

Стога Вас молим да изволите о свему наведеном извијестити Његово Краљевско Височанство Господара и односно одговор саопштит директно кап. Велици Лазовићу као управитељу радње око поменуте цркве.

С' особитим поштовањем

Цетиње 9 јула 1901

Јован Лазовић

Маршал Двора Андрија Радовић обраћа се Митрофану Бану:

Ваше Високопреосвештенство,

На основу уложеног писма Г. Јована Лазовића, молио сам Његово Краљевско Височанство Господара, да дадне Своје Високо рјешење, и то још љетос, — одговорено ми је, да ће се за то споразумијети са Вашим Високопреосвештенством.

Пошто се ствар одуговлачила опет сам назад неколико дана за исту ствар, помену, и Његово Краљевско Височанство заповједало је, да ово развиди Ваше Високопреосвештенство, и да издадне нужне наредбе за израду иконостаса и икона за цркву на Кому Кучком.

Најлонизнији слуга,
Вашег Високопреосвештенства,

Маршал Двора

А. Радовић

(Митрополија Црногорско-приморска 1901, фасцикла 67,
докуменат бр. 220 од 5. фебруара 1902)

Канцеларији Славне Митрополије (Црн-ске)

Цетиње.

Одговор на писмо од 6. фебруара т.г. број 206, односно уговора (т.ј.) погодбу за Иконостас Велике Пиперске који је у тој Славној Канцеларији преписат и потврђен по истом плану који сам заједно са Уговором мојим послао као и примио по (коме је и утврђена погодба,

У исто доба јављам тој Славној Канцеларији да одма почињем речени Иконостас (испред сваке моје друге погођене радње)

Остајући са поздравом најоданији Ваш иконописац
 Са особитијем поштовањем
 Подгорица 8 фебр. 1902 г. Василије К. Ђиновски
 (Митрополија Црногорско-приморска 1901, фасцикла 67,
 докуменат бр. 291 од 8. фебруара 1902.)

Ваше Високопреосвештенство
 Милостиви Архипастиру
 Одговор на писмо од 12 фебруара Број 266 односно Икона Цркава на
 Његуше Раићевићке и Дугодолске.

Ошто сам сазнао мјере од г. Чолановића на планове речених Цр-
 кава, хо и рок до кад ће их исти израдити, а то је едо Ускрса 1903. год,
 на ову ту тога времена.

Примам се за Иконе Цр. Раићевићке израдити Иконе за 300 фиори-
 на свега је Икона у тој Цркви на броју 32.

Такођер примам се за Иконе Цркве Дугодолске израдити за 140 фи-
 орина свега је Икона у тој Цркви 14.

Иконе ће бити израђене на бакру, а што се тиче исплате Икона,
 хо се зна усвоји, да ми се новци издаду кад приме Иконе готове из
 Цркве.

Остајем љубећи Вашу Св. Десницу најпонижнији
 Подгорица 4/III 1902 год иконописац Василије Ђиновски
 (Митрополија Црногорско-приморска 1901, фасцикла 68,
 докуменат бр. 502 од 4. марта)

Његовом Високопреосвештенству

По спљо дјелу

Митрополиту Митрофану

Цетиње

Писмом од 22 Јунија т.г. Број 869. као и поштом упућене ми из Митропо-
 лије кр. 400 (круна четири стотине) примио сам на основу учињеноме уго-
 вору Иконостаса Цркве Телије Пиперске, за речену суму на другој стра-
 ни овога писма пиштем у исто доба и шаљем моју Признаницу.

Рађња ће бити свршена између Великог па до Малог Госпођинадне
 на стојаћу око исте да израда буде најљепша.

У осталом остајем здраво љубећи Вашу Св. десницу

најпокорнији

Подгорица 3/VII 1902 год. Василије К. Ђиновски
 (Митрополија Црногорско-приморска 1901, фасцикла 68,
 докуменат бр. 321 од 3. јула 1902.)

Ваше Високопреосвештенство

Милостиви Архипастиру!

Доставља се Вашем Високопреосвештенству да иконостас Цркве на
 Дубову, свршају Ђиновски 22. Јулија, а биће освјештсње истога Иконо-
 стаса 23. Јулија односно освјештана најпокорније молимо Ваше Високо-
 преосвештенство, за Ваш Архијерејски Благослов.

Остајем Вашег Високопреосвештенства најпокорније љубећи Вашу
 св. Десницу

у Доња-Села

Мило Вучковић

20. Јулија 1902. год.

свјештеник Доња-Селски

(Митрополија Црногорско-приморска 1901, фасцикла 68,
 докуменат бр. 1053 од 20. јула 1902.)

Ваше Високопреосвештенство

Милостиви Архипастиру

И ако сам мислио да ћу бити готов до малог Госпођинадне, с' рад-
 ном Иконостаса Телије Пиперске, ето нијесам могао довршити за које
 ми је сасвијем жао.

Али ћу Преосвештени бити готов ове неђеље, те тако да се одовђе крене у Неђељу за које ће те Ви јавити Настојатељу Манастира Ђелије да пошаље у Неђељу у јутро једна брчка кола на која ће се Иконостас натоварити до Служба, а од Служба да га прихвате једно 15 људи до Манастира, ово чиним у Неђељу да се крене због икономије људи да у Понеђељник не губе рад ако би на мобу дошли, иначе у Понеђељних да се крене (тј.) 16/9 1902. год. При томе молим Ваше Високопреосвештенство да бисте препоручили Г-ну Оцу Игуману да ни буде у свему на руку у колико тамо будем са Миливојем, у исто доба можете послати натпис који би имао бити на Иконостас.

Љубећи Вашу Св. Десницу просим Ваш Архијерејски Благослов.
С највишом покорношћу Иконописац
Подгорица 9/IX 1902. Василије К. Ђиновски
(Митрополија Црногорско-приморска 1901, фасцикла 69,
докуменат бр. 1409 од 9. септембра 1902)

Ваше Високопреосвештенство
Примио сам писмо од 10. септембра Бр. 1407. такођер предао сам Г. Кап. Н. Кнежевићу писмо које је за њега било, исти је дошао код моје куће те смо се споразумјели односно преноса Иконостаса, рекао ми је да ће све учинети онако као шта му је од Вас наређено.

Његово је мишљење Високопреосвештени да Ве поново замолимо за натпис да бисте нам га послали да га собом у Неђељу понесемо, знајући му нарав каже Г. Капетан да ћемо на чудо бити и он, и ја, са Г. Оцом ако му натпис не понесемо.

Преосвештени за ово ме је молио Г. Капетан да Ви пишем од његове стране, као и од моје.

С' највишом покорношћу
Иконописац
Василије К. Ђиновски.

Подгорица
12/IX 1902 год.
(Митрополија Црногорско-приморска 1901, фасцикла 69,
докуменат бр. 1439 од 12. септембра)

Ваше Високопреосвештенство
Милостиви Архипастору
Једном приликом рекли сте ми кад бих имао времена да израдим 1. Икону Воск. Христово која би имала бити у Олтару нове цркве Никшићке, зато питама пошто имам времена још ли је почети?

Иконе за Његушке Цркве почео сам и радићу да буду готове до реченога времена,
У осталом најпокорније молим Ваше Високопреосвештенство да бисте благоизволили послати ми исплату за Иконостас Ђелије пиперске или штогод јер имам велику потребу.

Просећи Ваш Архијерејски благослов љубим Вашу св. Десницу
иконписац Василије К. Ђиновски

Подгорица 1/XI 1902. г.
(Митрополија Црногорско-приморска 1902, фасцикла 70,
докуменат бр. 1726 од 1. новембра)

Његовом Високопреосвештенству
Господину
Митрополиту Митрофану Вану
Јучер послао сам мог сина Миливоја са писмом од Митрополије од 4. Новем. т.г. Број 1726, у М. Ђелију Пиперску за исплату Иконостаса прилога Оца Доситеја Кнежевића Игумана који је исплатио (по учиненој погод-

би) Иконостас и дао му је Миливоје признаницу на 350 фјор. (триста и педесет) и тако је Иконостас подпуно исплаћен.

Просећи Ваш Архијерејски благослов љубим

Вашу Св. Десницу остајем

Подгорица

10. Новембар 1902. год.

(Митрополија Црногорско-приморска 1902, фасцикла 70,

документ бр. 1786 од 10. новембра)

Са највишом покорношћу

Иконописац В. К. Ђиновски

Његовом Преосвјештенству

Господину

Госп. Митрополиту Митрофану

Цетиње!

Примио сам новце које ми је упутио Госп. Поп Марко Мартиновић од достејог рачуна Цркве Раићевићке које сам примио поштанском упутницом, и за који шаљем моју признаницу у истом писму.

Ваше Високопреосвјештенство

Ја сам овај новац примио има 4—5 дана за које је требало да одмах одговорим, но смела ме болес једног мога ћетића, из тога узрока молим да ми се неће замјерит.

Из Острога као и из Никшића нијесам до сада ништа примао.

Љубећи Вашу Св. десницу

остајем Вам најпокорни

Подгорица

9/12. 1903.

(Конзисторија Цетињска 1904, фасцикла 1, докуменат 108 од 9. децембра 1903)

иконписац Василије К. Ђиновски

Високопречасним Архим. Петронију Раичевићу

у Острогу!

Ако нијесте већ до сада одмах исплатите Василији Ђиновском оне двије иконе Св. Василија о којима вам је писано у прошлој години.

Овијем напомиње вам се да не предајете заборау сличне наредбе; јер и тако неamate превеликих послова, па да међу њима заборавањате односне наредбе.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска, фасцикла 1, докуменат 220 од

26. јануара 1904)

Конзисторија Цетињска шаље упутства проканадурима цркве на Момча: „Што се тиче прављења иконостаса, ви се обратите на Петра Чолановића или Василија Ђиновског — оба живе у Подгорици. — Оба лијепо раде на иконама, па ви погодите са оним који ће по нижој цијени“. (Цетињска конзисторија 1904, фасцикла 1, докуменат 253 од 27. јануара)

Његовом Високопреосвештенству

Господину Митрофану Митрополиту

Црногорском

на Цетиње,

Вашему Високопреосвештенству, најпонижније достављам: да сам иконописцу г. Василију Ђиновском у Подгорици, платио двије иконе Св. Василија, које сте послали у Америци. — Исплата ова није учињена прије зато: што новаца у манастиру готових није било. Ово Вам најпонижније и достављам, према Вашој наредби од 26. тек. мјесеца о.г. број 220.

Вашега Високопреосвештенства

најпонижнији слуга

Архимандрит Петроније Рајичевић

(Цетињска конзисторија 1904, фасцикла 1,

докуменат бр. 409 од 31. јануара)

Туторима Цркве Ђиновићке

на ваше писмо од 9. ов. тек. год одговара се што шљедује:

Покрасу цркве Рождества Пресвете Богородице у Ђиновићима слободни сте погодити или са Василијем Ђиновским или са Петром Чолановићем. Обојица живе у Подгорици.

„оволико ради знања

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1904, фасцикла 2,
докуменат бр. 1212 од 24. маја)

„Братство Шабани из парохије Мушовићке начинили су нови Иконостас у својој цркви“. На њему запис говори да је дјело Василија Ђиновског.

(Конзисторија Цетињска 1905, фасцикла 5,
докуменат бр. 2615 од 18. октобра 1904)

Општинари Станко Вукмировић и Перо Јоков Дајковић из Парохије Друшћке достављају Митрофану Бану на Цетиње молбу:

„Исти општинари погодили су за своју цркву Иконостас нови с г. Василијем Ђиновским „којег ће он брзо свршити“...“

(Конзисторија Цетињска 1905, фасцикла 11,
докуменат бр. 931 од 31. марта)

Високопречасној Конзисторији Цетињској
Цетиње

Општинари племена Брчела имајући дивнашњу своју жељу урешити своју саборну цркву, храма св. Апостола Томе, у горњим рчелима са промјеном старог, а обновљењем новог иконостаса, — саглаше се једногласно да га обнове и у исту сврху позвасмо Вама познато иконописца г. Василију Ђиновскога, из Подгорице, с којијем уговорисмо — као што уговор гласи — да га промијени за 1100 фиорина.

У уговору је написано све оно, што је ова општина тражила, а г. Ђиновски се је свијех услова примио. Пошто је ово дјело једногласни изговор општинара Горњо-Брческих, умољазаше се, да изволите потврдом и одобрењем овај уговор, потврдити и нашу радњу благослови и, или, у противном, све опаске, које би та Високопр. Конзисторија на уговору наша, послала нам ради даљег управљања по истој ствари.

Шаљући Вам овдје под уложени уговор ове општине с г. Ђиновским, с молбом да га у што краћем року изволите повратити.

Испред општине Горњо-Брческе овјерава и својеручним потписом с парохилалним печатом (јамчи):

Јован Јовачевић, парох Гор. Брчески

Часном свештенику
г. Јовану Јовачевићу

Брчели

Конзисторија држи г. Василију Ђиновског за ваљаног иконописца, те овијем потврђује уговор учињен између њега и Општине Горњо-Брческе о раду иконостаса храма Св. Томе у Горњем Брчелу.

На горњу циљ и повраћа се уговор који сте Конзисторији спровели својим писмом без датума !? број 4.

М. Митрофан

(Конзисторја Цетињска 1906, фасцикла 21,
докуменат бр. 936 од 16. марта).

Цетињска конзисторија обраћа се дописом:

Г. Василију Ђиновском — иконописцу

Подгорица

Шаље вам се у прилогу нацрт плана једног иконостаса, на који су означене мјер икона. Прегледајте га и обавијестите Конзисторију, за коју

цијену бисте могли направити све иконе потребне на истом.
С вашим одговором повратите приложени план.

Које ће бити иконе, одредите се вам у своје вријеме.
(Конзисторија Цетињска 1906, фасцикла 21,
документ бр. 1068 од 27. марта)

Високопречасној Конзисторији

Цетиње.

Одговор на писмо од 27. Марта IV г. Број 1068. односно цијене Икона које затражује Високопречасна Конзисторија по уложеном плану, у коме писму није разјашњено које ће Иконе бити као ина чему се имају израдит. А кад би као што ја замишљам била израда на цингу, а горњи ред Икона, дванајест Апостола (по два у једну) и Тајна вечера, А Престолне Иконе могу се назначити и послје.

Речене Иконе свега на Броју 18. могу их свршити и предати до малог Госпођинадне, а за исте Иконе тражим кр. 500 (пет стотина) од којих да ми Високопречасна Конзисторија изда (т.ј. пошаље) на погодбу ако усвоји ову цијену Кр. 200 (два стотине) а остатак од Кр. 300 (три стотине) кад радњу довршим.

У прилогу овога писма повраћам исти план.

С највећом покорношћу

Иконописац

Василије Ђиновски

Подгорица

10/IV 1906.

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
документ бр. 2898 од 10. априла)

Конзисторија Цетињска.

Број 1352.

Цетиње, 27/4. 1 дов. год.

Господину Василију Ђиновском

Иконописцу

Подгорица

Вашим писмом од 10 тек. мј. ов. год. дали сте одговора Конзисторији, да иконе за иконостас Ман. Бијеле можете направити за цијену од 500 круна.

Разумије се иконе ће бити на цингу, а према плану којег сте повратили горњим вашим писмом, али ипак цијена је велика, тако да је неможемо примити.

Но узимајући уобзир, да сте ви г. Ђиновски на том пољу бољи од другог нашег ма којег иконописца, можемо вам понудити радну цијену, коју вам цијену не бисмо понудили да на вас ваш вазда добри рад не препоручује, а то је цијена од кр. 400.

Ово је наша највећа понуда, и не примите ли је, немојте рачунати на даље преговоре с нама у погледу реченог иконостаса; већ у противном случају обратимо се другом некојем иконописцу, с ким ћемо моћи повољнију цијену утврдити.

Пристанете ли ви на цијену од Кр. 400, која је наплата потпуно задовољавајућа, то ће вам се спровести план Иконостаса и назначити иконе, које имају бити, са тим ће вам се послати Круна 220; а остатак до 400 Кр. исплатиће вам се 1 фебр. 1907 године. Што ће вам се остатак исплатити 1 фебруара 1907 год, то није друго што, него што је буџетом одобрено, што се исплаћује у једној години, а што није одобрено, то остаје за одобрење у идућој години, па према том правилу и остатак од 220 Кр. до 400 = а то је Кр. 180; остаје да вам се исплати у почетку фебруара 1907 год.

И у једном и у другом случају потребно је да одмах обавијестите Конзисторију.

Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32.

документ од 27. априла)

Високој Конзисторији

Цетиње.

Одговарајући на писмо од 27. Априла т.г. Бр. 1352, односно погодбе Икона за Манастир Бијелу, за које ми Високопречасна Конзисторија као посљедњу своју цијену даје Кр. 400. (четири стотине круна) а то на погодбу Кр. 220. А остатак од Кр. 180, у почетку мјесеца фебруара 1907. год.

Примићу да речну радњу израдим по горе наведеном услову, и опередијелену ми цијену од Високопречасне Конзисторије од Кр. 400. Која нека ми изволи послати исти план, и означити Иконе на Истом које имају бити.

Иконописац Василије Ђиновски

Подгорица

1. Маја 1906 год.

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32, докуменат бр. 1379 од 1. маја)

Конзисторија Цетињска

Број 1389

Цетиње 2 маја, 1906 год.

Књ. Мин. финансија,

Цетиње.

Част је умолити то Књ. Министарство да се из Фл. Др. Благајне изволи спровести Кр. 220; за поправку Манастира Бијеле.

Горња сума има се спровести из Конзисторије Василију Ђиновском — иконописцу на рачун направе икона за цркву Ман. Бијеле.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32, докуменат бр. 1389 од 2. маја)

Конзисторија Цетињска

Број 1380 у бр. 477

Цетиње 2 Маја, 1906 год.

Г. Василију Ђиновском
икрвописцу

Подгорица.

Сагласно акту Конзисторије од 21/4. тек. год. број 1352, ви се примате, као што гласи ваше писмо од 1. Маја тек. год., да направите иконе за цркву Ман. Бијеле за Кр. 400; од које суме има вам се исплатити Кр. 220, сада; а остатак од Кр. 180 у фебруару 1907 год.

На ту сврху под 1. прилаже вам се план иконостаса и листа на којој је означено које иконе имају бити. Иконе да буду готове до 8 септ. ов. г.

Спроводи вам се Кр. 220, на рачун.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32, докуменат од 2. маја)

Парохија Вуковачка обраћа се дописом Конзисторији на Цетињу:

„Иконостас погођен 22 Маја тек. године за круна 2.600. За исто је достављено као и показат план радње Његовом Високопреосвештенству Господину Митрополиту“.

Даље се сазнаје да је иконостас парохијалне цркве Вуковачке урадио Василије Ђиновски.

(Конзисторија Цетињска 1906, фасцикла 23, докуменат бр. 2011 од 15. јуна)

Парохија Друшћка доставља Конзисторији на Цетиње

„Иконостас у храм св. Оца Николаја у Друшћи довршен је; које чиним тој В. Конзисторији на знање и, тражим од Њ. Високопреосвештенства Г. Митрополита Митрофана Архијерејски благохлов и дозволу да га освештамо 16. овог мјесеца, а тако исто тражимо дозволу за освештење новог врбља пред истом црквом“.
(Конзисторија Цетињска 1906, фасцикла 23, докуменат бр. 2242 од 8. јула)

Одбор цркве фрутачке
Фруток, 2. августа 1906.

Високопречасној Конзисторији Цетињској
Цетиње.

Иконостас у цркви Св. Саве на Фрутку, о којему сте извијешћени 16. јула прошле године Броја 21, израђен је према уговору. Но, пошто на истоме потребују иконе, питали смо специјалисту тога рада г. Ђиновског, колико би их израдио, — он је одговорио за 350 круна, гарантирајућу за свој рад. Такође питати је и г. Чолановић, који је одговорио за мало нижу цијену; али општинари, познајући рад обојице, желе да би их израдио г. Ђиновски.

Услѣд наведенога, најучтивије се молите, да бисте извољели послати нам што скорије: како Ваше одобрење, тако и савјете.

С одличним поштовањем

Црквени Одбор

Предсједник:

Филип Пешић

парох фрутачки

(Конзисторија Цетињска 1906, фасцикла 23, докуменат бр. 2444 од 2. августа)

Конзисторија се обраћа

Часном свештенику

г. Филипу Пешићу

Фрутак.

И Конзисторија држи г. Василија Ђиновског за вјештијег иконописца и одобрава да са њим условите радњу иконостаса цркве Св. Саве на Фрутку.

Има везе са писмом одбора цркве фрутачке од 2. тек. ов. под бр. 2.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1906, фасцикла 23, докуменат бр. 2445 од 18. августа)

Високопречасној Конзисторији

Цетиње.

Иконе Ман. Бијела нијесу још готове, а радим на исте без прекида, јавићу кад их довршим. Ја знам да је речено да их свршим до Малог Госпођинадне, и много жалим што нијесам могао стићи.

Узрок је томе; што је моме сину Миливоју заболѣла рука ево мјесеца дана те не може ни сад да ми помогне у раду, та ми је дангуба проузроковала, да не стигнем на вријеме, за које молим да ми се не замјери.

Најпокорнији Иконописца

Василије К. Ђиновски

Подгорица

9/IX 1906.

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32, докуменат бр. 2898 од 9. септембра)

Високопречасној Консисторији Цетињској

Цетиње

1) Јављали смо Вам и пређе преко капетанскога Суда о поправци наше цркве; ево година и по: иконе још нијесмо добили и црква нам не служи.

2) Прошле године је капетански суд пита за ово све и за цијнеу икона живописце на Цетињу Марка Ђ. Вујовића и у Подгорицу Васиља Ђиновскога, и исти суд капетански заубио цијене од икона.

3) Ми смо понављали питања истим живописцима и ево одговора улажемо их Вама на преглед.

4) Рачун новаца црквених како је текло све, истина је све што Вам је доставио Поп Лазар Дедеић својим писмом под број 48, Августа 27 ове године: при нама цара црквених нема но свега фријорина стотину и педесет ф. 150.

5) Пошто је разлика о цијени икона с Подгорице и Цетиња које ће те и виђети, јсемо ли слободни узети иконе из Подгорице у Васиља Ђиновскога и ако је могуће ове године да нам буду готове молимо за брзи одговор и чекамо како наредите о свему више наведеноме.

Пречасној Консисторији понизни

Одбор цркве шараначке

Никола Криваћевић

Вукосав Н. Војовић

Стојан Радошевић

Новица Лековић

П.о. Поп Лазар Дедеић

Број 52

у Шаранцима

10 Септембра

1906 године

(Консисторија Цетињска 1906, фасцикла 24,

докуменат бр. 2773 од 10. септембра)

Часноме свештенику

г. Лазару Дедеићу

Шаранци.

Митрополија је овластила и Ђиновског и Вујовића да могу правити иконе, па ви одаберите од њих двојице кога хоћете и с њим склопите уговор.

Напомиње се, да је Ђиновски скупљи али и бољи иконописац.

Повраћају вам се писма Ђиновског и Вујовића, која сте Консисторији спровели својим писмом од 10. тек. Vов. год. број 52.

М. Митрофан

(Консисторија Цетињска 1906, фасцикла 24,

докуменат бр. 2774 од 28. септембра)

Парохија Друшићка

Број 14.

Високопречасној Консисторији Цетињској

Цетиње.

Иконостас, који се налази у Парохијалној цркви Друшићкој, желе га купити Тудори цркве бјелопољске у Зети, који су и долазили са својим свештеником Михаилом Поповићем у Друшиће да га гледају.

Тудори цркве друшићке би га продали почем се ради нови Иконостас за цркву Друшићку.

Г. Василије Ђиновски иконописац уцијенио га је круна 600. (шест-стотина) на које су обије стране присташне само са дозволом те, Вис. Консисторије.

С поштовањем

Станко Вукмировић

свештеник Друшићки

Друшићи 21. Септембра 1905. год.

Парохија Бјелопољска

Број 12.

Високопречасној Консисторији!

Цетиње

Овијем путем долазим доставити Ви следеће: Општина Бјелопољска била је намјерна својој парохијалној цркви иконостас, направити, те стим пошли смо у Подгорицу код иконописца г Васиља Ђиновског, који је гледао нашу цркву. Но према потреби исто око цркве треба много поправке, као картање; салиц, скалини, и прозори исти не савјетовао да узмемо иконостас Друшићке цркве, који са малом поправком може послужити добро.

С тим по његовом савјету ми смо виђели поменути иконостас, и општини се допао те тако мо га погодили са свештеником и туторима Општини се допао те тако га погодили са свештеником и туторима Оп-Високопречасне Консисторије, за које Вама и достављамо чекајући одговор одобрења.

Зета Бјелопоље

24 Септембра 1905 год.

Остајем најпокорнији
Михајло Поповић
парох Бјелопољски

Митрофан Ван савјетује Бјелопољце, „да понова речни иконостас прегледају и о његовој правој вриједности се увјере... То је велика сума за стари иконостас!“

(Консисторија Цетињска 1906, фасцикла 24,
докуменат бр. 2842 од 27. септембра 1907.

Високопречасној Консисторији

Цетиње.

Иконе за Ман. Бијелу свршене су и паковане. Изволите наредити ономе ко би имао доћи за исте, да их прихвати.

Са особитим поштовањем

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Подгорица

5. Октомбар 1906 год.

(Консисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
бр. документа 2898 од 5. октобра)

Консисторија Цетињска

Број 2898

Цетиње 10 Окт. 1906 год.

Г. Василију Ђиновском,
иконписцу

у Подгорици.

Пошто наступају јесења влажна времена, која су врло хрђава, за тако деликатне послове, као за намјештање иконостаса, особито у несигурним од влаге зградама као што је и Манастир Бијела, то вас молимо, да иконе о којима је ријеч у вашем писму од 5 ов. т. г. на сигурно мјесто у вашој кући сахраните до прољећа наступајуће године

До тог времена постараће се Консисторија, да се Црква реченог Манастира за у будуће сачува од влаге.

Ви ћете изостали дио наплате за иконе примити по уговору у своје вријеме.

(Консисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
докуменат бр. 2898 од 10. октобра)

Високопречасној Консисторији Цетињској
Цетиње

Примили смо наредбу Вашу бр. 2774 Септембра; као и одговор на наше писмо 10 Септембра ове под бр. 52 у ком нам напомињете овако „Напомиње се да је Ђиновски окупљи али и бољи иконописац“. Одма смо писали Ђиновском овако: ка и ово уложено писмо бр. 73 октобра 15 ове год. у ово исто сад послато Вама уложили смо т.ј. да исто прегледа та Високопречасна Консисторија и урадимо да добијемо акт о одобрењу *Вашем* за исте иконе: *јесмо ли овако натревили; или како треба за цркву грам свето Христово Преображење.*

Прошле године је пита кап. Суд; акт исти Суд од Вас загубио је.

Писаћна материјала још нијесам добија никакко ни „Уста ви Правилник...!“

Високопречасној Консисторији
најпонижнији:
Лазар Дедеић
швеш. шараначки

Број 71.

у Шаранцима

15 Октобра 1906 год.

Иконописцу Ђиновском

Подгорица

Под број 37. јуна 25. 1906 године послали смо вам по други пут опис и број икона које су нам потребне за нашу цркву у Шаранцима. Ви сте нам одговорили да ће те иконе израдити до на јето 1907. год. за (80) осамдсет фијорина, с тим да нам за мустру икона служе иконе које сте ви израдили за цркву у Дубровско. Ми смо о томе извијестили Њег. Високопр. Митрополита Митрофана, који нам је на то извијести одговорио да можемо ступити у погодбу око грађења поменутих икона за нашу цркву. Због тога вам се сада посљедњи пут обраћамо са молбом да нас извијестите могу ли те иконе под погодбом или отисак који смо вам Два пут шиљали и сад трећи пут бити готове до јануара 1907 и ако могу извијестите нас за коју цијену и то ако је могуће телеграфским путем да се не би губило вријеме, ами ћемо вам опет телеграфским путем јавити да ли пристајемо или не, а телеграм ћемо ми платити.

Опис Икона:

- 1) Престона икона Христова дуга 90, аширока 40 центи.
- 2) Престона икона Мајке Божје дуга 90, а широка 40 центи.
- 3) Ђлаговјештење Арханг. Гаврила и Дјева Марија у дужини и ширини једнаке; дужина 50, а ширина 32 цента.
- 4) Арх. Михаил и Архиђакон Стеван које су на малим дверима једна на десним а друга на лијевим обје једнаке у дужини по 91, а у ширини 42 центи.
- 5) Тајна вечера дужина 63 иширина 63 центи.
- 6) Апостоли по два у једном комаду т.ј. шест (6) комада све иконе једнаке дужине и ширине по 63 дужине и 40 центи ширине.
- 7) Двије (2) мироноснице једнаке дужине и ширине, по 30 центи дужине и 19 ширине.
- 8) Распјатије Христово у платну широко 8 а с пера на перо широко и дугачко једнако центи 55.

Означене иконе биће на цингу с позлатом до појаса. Надамо се да нас нећете одбити цијеном тога рада од пријеке нам је потребе да нас о свему извијестите као што мало прије рекосмо.

Молимо Вас да се не нађете увријеђени што Вам напомињемо да од закона црквенога нећемо смјети примити иконе док их не прегледа од-

бор који ће за то бити опуномоћен да ли одговарају овом уговору јер у противном случају, т.ј. ако не би одговарале ми их не би примили.

Црквени Одбор цркве шараначке
пошта, Жабљац, (Језера)

Број 73

у Шаранцима

15/X — 1906. год.

Консисторија Цетињска одговара
Часном свештенику
г. Лазару Дедеићу

Шаранци.

Ако сте узели добру мјеру са иконостаса, Консисторија је увјерена да ће г. Биновски према мјерама добре и лијепе иконе направити.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1906, фасцикла 25,
докуменат бр. 3191 од 15. октобра)

Консисторија Цетињска
Број 3182 А. 1906 — 2740
Цетиње, 3. нов. 1906. год.

Г, Василији Биновском

у Подгорици!

Шаље вам се план иконостаса цркве храма св. Преображења на Ловћену с тијем да Конзисторији јавите, најнижу цијну, за коју би сте могли, до Ђурђева дне 1907. године према плану направити ове иконе?

Двије иконе престоне обично Христова и св. Богородице. На Царским дверима Благовјештење; на јужним и сјеверним дверима Св. Архангел Михаил и Св. Архиђакон Стефан. Више Царских двери икона св. Преображења. У два одјељења на десној, а тако и на лијевој страни нека буду у та четири одјељења по три апостола. У десноме крајњему одјељењу нека буде св. Петар Цетињски, и у лијевоме св. Василије Острошки.

Мироносице и Крст као обично.

Очекује се ваш одговор за ово.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
докуменат бр. 3182 од 3. новембра)

Парохија Сотоницка

Број 15.

Сотонићи 3 Октобра 1906 г.

Великопречасној Конзисторији Цетињској
Цетиње

У овој општини стигли су добровољни прилози из Америке од наших сељана кои су и неки видјели да се поправља Црква, скупили су сами и од другија за Иконостасе. Почем су два храма уједно скопчани св. Јована Крститеља и св. Архангела Михаила умољаје ова обштина за Благослов истија, и за одрат Ви кога бисмо на иболе са Вашим одобрењем позвали. Наиради бисмо били ако је могуће да га Ви пошљете превихети исте.

С изискорним Поштовањем

Те Високопречасне Конзисторије

Одбор Цркве Сотонићке

предсједник

Поп Лука Вукосавић

Часном свештенику

г. Луки Вукосавићу

Сотонићи

За преглед и погодбу иконостаса храмова св. Јована и в. Архангела Михаила позовите г. Василију Биновског из Подгорице. Конзисторија

Ђиновског познаје као доброг иконописца и поштена човјека.

Оволико се одговара на ваше писмо од 3. тек. ов. год. бр. 15.

М. Митрофан

Парохија Сотоницка
број 19.

Сотонићи 20/11 1906 год.
Високопречасној Консисторији

Цетиње!

Према вашем извјешћу од 10/10 1906 број 2987 позвали смо гос. Ђиновског за праву наших иконостаса у Саборној цркви св. Јована и Арх. Михаила. Са више реченим Ђиновским учинели погодбу и писмени уговор за извршење његове радње, које истог шаљемо на прочитање и одобрење тој пречасној Консисторији

Предсједник одбора

Лука Вукосавовић
свештеник сотоницки

Консисторија Цетињска шаље одговор:

Часном свештенику
п. Луки Вукосавовићу

Сотонићка

Овдје у прилогу (повраћа се потврђен уговор, учињен са г. Василијем Ђиновским за прављење иконостаса у Саборној цркви Св. Јована и Св. Арх. Михаила у Сотонићима, а који сте Консисторији спровели својим писмом од 20., тек. ов. год. бр. 19.

М. Митрофан

(Консисторија Цетињска 1906, фасцикла 25,
докуменат бр. 3301 од 22. новембра)

Високопречасној Консисторији

Цетиње.

Одговор на Ваше писмо од 3. Новембра т.г. Бр. 3182 односно Икона, за Иконостас Преображенија хр. на Ловћен за које се тражи цијена, на поменуће иконе.

Пошто нијесам био код куће, за неко вријеме, стога је задоцњен мој одговор.

Увиђам да ми није могуће свршити их до траженог времена, јер имам погодаба што морам по својој обавези да одговарам.

Могао бих једино, само кад би био наредбени начин, од Високопречасне Консисторије.

План истог Иконостаса предао сам Г. П. Чолановићу.

Подгорица

27/XI 1906 год.

Иконописца

Василије К. Ђиновски

(Консисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
докуменат бр. 3371 од 27. новембра 1906)

Консисторија Цетињска

Број 3372. А. 1906—2740

Цетиње, 30/XI 1906. год.

Госн. Василију Ђиновском

у Подгорици.

Црква на Ловћену, Дворска је Црква, ће ће већи дио љета бити странаца а особито дипломати са Цетиња, стог јако и неопходно је потребно да иконе према акту консисторије од 3. ов. т.г. бр. 3182 А. 1906 — 2740. буду готове најдаље до 15 јуна (Видова-дана) ов. године.

Претходно потребно је да Консисторија вашим писмом назначите најнижу цијену, за коју вам је могуће направити речене иконе, и тек онда добијет наређење за нараву истих.

М. Митрофан

(Консисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
бр. документа 3372 од 30. новембра 1906)

Високопречасној Консисторији

Цетиње.

Одговор на писмо Високопречасне Консисторије од 30. Новембра 1906 г. Број 3372. односно Икона за Цркву Преображенија Христова на Ловћену.

Као и цијену за исте, које се траже да их свршим до Видовадне 1907. год.

Примићу се да их израдим за Кр. 400 (четири стотине) а да Иконе израдим на платну, пошто је та Црква, на висину, и Зими биће извјесно затворена, те сам увјерен да ће бити боље, него на Метал, а иначе нека буде Ваш избор.

Ако усвојите речену цијену, молићу да ми се пошље на рачун ове погодбе Кр. 150 (сто педесет Кр.) за поруџбину Платна, и осталог, а решто кад свршим, Иконе, а молим за Ваше наређење, да ову радњу преко реда свршим.

Иконописац Василије Ђиновски
Споштовањем

Подгорица

12. Децембар. 1906 год.

(Консисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
документ бр. 151 од 12. децембра 1906)

Консисторија Цетињска

Број 152.

Цетиње 17. јан. 1907. год.

Господину

Василију Ђиновском, иконописцу

Подгорица.

Сагласно вашем писму од 12/XII 1906 г. Консисторија прима вашу цијену икона за Преображенску цркву на Ловћену од Кр. 400. — али само Иконе нек буду на цингу, спрема акту Консисторије од 3/XI 1906 г. бр. 3182. А 1906 — 2740.

Иконе да буду готове до Видовадне ове 1907 год и да их ставите на своје мјесто.

Кр. 150 — на рачун направе речених икона послаће вам што скорије.

М. Митрофан

(Консисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
документ бр. 152 од 17. јануара 1907)

153. — А. 1906—2740.

17. Јануара 1907 год.

Државном Гл. рачуноводству,

Цетиње!

Сагласно решењу Књ. Мин. Савјета у LXXXIII сједници од 2. нов. 1906 г. част је умолити, да Књ. Мин. финансија изволи спровести Консисторији Кр. 150. — која се сума има издати г. Василију Ђиновском за нараву Икона Преображенске цркве на Ловћену.

М. Митрофан

(Консисторија Цетињска 1903—1907, фасцикла 32,
документ од 17. јануара 1906)

Притваница

Сврху № Кр. 150 (стотину и педесет круна) које сам примио од Конзисторије Цетињске, на рачун Икона за Преображенску Цркву на Ловћену.

Примаоц горње суме новаца
Иконописац В-К. Ђиновски

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, ф. 32,
докуменат од 28. јануара 1907)

Високопречасној Конзисторији

Цетиње.

На основу наше погодбе за Иконе Манастира Бијеле 2 Маја 1906 год. Број 1380. примио сам на рачун речених Икона Кр. 220 (двистотине и двадесет Кр. / а остатак од Кр. 180. речено је да ми се исплате 1 фебруара 1907. год. те усљед тога молим ту Славну Конзисторију да би ми извољела послати речни остатак.

Речене Иконе стоје код мене на чување као што ми је јављено.
Подгорица Са особитим поштовањем
13/II 1907. год. В. К. Ђиновски, иконописац

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
докуменат од 13. фебруара 1907 — Манастир Бијела)

Његовом Високопреосвештенству

Господину

Митрополиту Митрофану

Цетиње.

Усуђујем се замолити Вас са овим писмом, да бисте благоизвољели наредити да ми се издадну новци за Иконе Ман. Бијеле, јер су ми потребите.

Иконе за Преображенску Цркву на Ловћен биће готове до Васкрса, разговарао сам се са г. Петром Чолановићем обећао ми се је пошто их пакујем да их предам њему, који ће их понијет са Иконостасом, и намјестити, те усљед тога најпокорније молим Ваше Високопреосвештенство да бисте ми и ту доброту учинили, кад Иконе свршим и предам Г. Чолановићу јавићу те да ми онда и за њих новац пошаљете, Пошто ћу да женим Миливоја, а за свадбу су велики трошкови те узроком тога Вас молим.

Пошто је Крштеница Миливојева са мојом молбом код Вас, ако случајно није послата у Русију, молим Вас да бисте благоизвољили послати ми је, а ако је послата у Русију молим да би ми се послало увјерње од Конзисторије, како је његова Крштеница послата из Конзисторије у Русију, да не уи имао какве прилике приликом вјенчања љубећи Вашу св. Десницу, остајем Ва снајпокорнији

Подгорица

9. Април 1907.

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Конзисторија Цетињска

к Броју 1235.

Цетиње 12. Априла 1907. год.

Увјерење

које се издаје Г. Василији Ђиновскоме, да је крштеница његовог сина Миливоја, преко Конзисторије била послата у Русију ради проучавања иконопства, пошто је речени Миливоје овај занат желио усавршити. Услед овога речени Миливоје слободан је од надлежног свештеника искати поново крштеницу, кад би му била потребна.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1907, фасцикла 27,
докуменат бр. 1235 од 12. априла)

Високопречасној Конзисторији.
на Цетиње.

Свршио сам Иконе за Дворску Цркву на Ловћен, и споразумио сам се са г. Петром Чолановићем, биће на чување код моје куће, док он буде готов са Иконостасом, којему ћу их предати паковане, кад крене.

Молим Високопречасну Конзисторију да би изволила послати ми нешто од Кр. 250 (двјеста педесет) кад новац примим послану моју Признаницу.

Такођер молим да бисте изволили послати натпис за Цркву у Краље (Васојевиће) плоча је готова, а Отац Јосиф Лекић рекао ми је да ће тај натпис саставити Високопречасна Конзисторија.

Подгорица
26/4 1907. год

С поштовањем
Иконописац ВК Ђиновски

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
докуменат бр. 1380 од 26. априла)

Да је Конзисторија Цетињска редовноизвршавала своје обавезе потврђује:

Признаница

Сврху № Кр. 250 (двје стотине и педесет круна) коју сам суму примио од Високопречасне Конзисторије као исплату за Иконе, Преображенске Цр. на Ловћену.

Подгорица
4/V 1907 год.

Прималац речене суме
В. К. Ђиновски

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, ф. 32,
докуменат од 4. маја)

Високопречасној Конзисторији
на Цетиње

Јучер сам добио телеграф од општине Ђиновицке, с' којом имам погодбу за израду Иконостаса њихове Цркве, који је Уговор одобрен од Високопречасне Конзисторије; речена Општина у свом телграфу ми јавља; да тражи да, Иконостас буде готов по Уговору.

Што се тиче израде Иконостаса, биће израђен по Уговору, а што се тиче вјремена свршетка рада то стић не могу, из узрока тијех.

Што је мој син Миливоје боловао прошле године од руке скоро пола године дана, за које вријеме није могао помагати ме у раду; а друго, пошто сам именован био од Комитета у Под-одбор Подгорички за Балканску Изложбу у Лондону, томе позиву требао сам да се одазовем, што сам све могуће радио, само да се боље заступи наша Држава на Изложбу. А Комитету је познат мој труд за који сам се ја залагао. Моја намјера да изгубим скоро два мјесца дана, није ме руководило никакво користољубље, него сами патриотизам. —

Даље Високопречасној Конзисторији је познато да ми је наређено да ја треба да се примим и израдим Иконе за Преображенску Цркву на Ловћен, што сам и извршио, не обзирајући се на моје погођене радове које мислим једнако их редом свршавати.

За које сам у то вријеме и молио Високопречасну Конзисторију да ме оправда у оваквом случају, што ми је и обећано.

Због горе наведеног најпокорније молим Високопречасну Конзисторију да би извољела јавити Општини Ђиновицкој да знаду узрок зашто

се њихова радња задоцнила, и да мене причекају, те временом постигну-
ћу што је могуће најприје

Подгорица
5/V 1907. год.

Са највишом покорношћу
Иконописац В. К. Ђиновски

Консistorија Цетињска
Број 1537

Цетиње 10. Маја 1907. год.

Општини Ђиновићкој
Ђиновићи!

Иконописац Василије Ђиновски из Подгорице доставља Консistorији да
иконостас ваше цркве не може бити готов за онај дан, који сте по угово-
вору одредили.

Као оправдање, наводи то, што је његов син који му при раду по-
маже болвао скоро пола године; те услед тог радња ће се преко угово-
ра предужити још кратко вријеме.

Пошто Консistorија познаје г. Ђиновског, као сигурног, доброт и
савјесног радника то Консistorија препоручује Општини Ђиновићкој да
и још кратко вријеме сачека Ђиновског док рад иконостаса ваше цркве
сврши. А општина за то вријеме нека се постара за новац и друго што
црква употребује да се уреди и прибави

М. Митрофан

(Консistorија Цетињска 1907, фасцикла 27,
документ бр. 1537 од 10. маја)

Високочасној Консistorији

Цетиње.

Јучер сам добио писмо из Ман. Острога од Високопречасног Г-на
Архимандрита К. Митровића односно Иконостаса у горњем Манастиру
(који је од гвожђа израђен). Описао ми је како постоји Иконостас и што
има да се ради на њему, а разумије се да треба да се сврши за Троичин-
дан.

Предвиђајући ту неодложну потребу, ја ћу поћи тамо да свршим
ту радњу у М. Горњи, а предвојићу све друге радове, а особито као рад-
њу: Јеромонаха Отца Ј. Лекића и радњу у Горње Брчеле чије радње сада
радим; ја ћу истијема писати од своје стране да ће им се радња мало од-
ложити, за које молим поново Високопречасну Консistorију да би благо-
изволила писати им са разлосима и образложити им, као што сам и у
прво писмо писао, а ова ће радња бити ипак преко тога.

Данас исто писаћу и у М Острог Г-ну Архимандриту који ће одре-
дити дан мога одласка.

Подгорица
8/V 1907. год.

С највишом покорношћу
Иконописац В. К. Ђиновски

(Консistorија Цетињска 1907, фасцикла 27,
документ бр. 1560 од 8. маја)

Парохија Сотоницка

Број 12.

Сотониће 15 Маја 1907 год.

Високопречасној Консistorији Цетињској

Цетиње!

Подписати узимљу слободу за молити ту Високопречасну Консисто-
рију да би благоизвољела дозволит да у филијарној цркви св. Николе у
Орахово, начинимо Иконостас са позлатом којег нема у цркви; такођер
молимо да се нам дозволи да озидamo звоник пошто имамо три звона и
од 1891 год. држимо их на дрвама.

Кад би сте дозвољели речено, потребит би био инџинер да дадне пројект како ће се градит звоник, пошто ћелија Манастирска озидана је преко кубета од цркве и трећи дио цркве спада под ћелиом, те усљед тога трудно је на Цркву градит звоник.

Црква има своих новаца круна четири хиљаде и педесет нум. 4050. то не би народ имао никакви тертеа за више поменуто радњу и имамо готовог новца у руке од више поменутога једну четвртину.

Молбом овом спроводимо и план цркве и ћелије.

Надамо се поволноме одзиву. — (цркве и ћелије)

С дубоким поштовањем у име одбора цркве Ораховске

Свештеник Сотоницки

Лука Вукосавић

Конзисторија Цетињска

Број 2140

Цетиње 16 Јула 1907 году

Часном Свештенику

г. Луки Вукосавићу

Сотонићи!

Даје се дозвола за израду новог иконостаса храма св. Николе у Орахову, а од иконописаца препоручује се г. Василије Ђиновски из Подгорице; што се пак тиче грађења звоника Конзисторија вам не може упутити инжињера а као доброг неимара препоручила би вам г. Милоша Леветића. Овдје под .. повраће се план храма св. Николе

Оволико одговара се на ваше писмо од 15 Маја ов. год. бр. 12.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1907, фасцикла 31,
докуменат бр. 3458 од 16. јула.)

Високопречасној Конзисторији

Цетиње

Молим најучтивије да ми изволите упутити, заостали новац од Кр. 180 — од икона Манастира Бијеле.

Пошто ми је горња сума одвећ потребита, то молим Високопречасну Конзисторију да ми извине, што сам се и овом приликом усмјелио поменути суму затражити.

Са највећом покорношћу

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Подгорица

6 јуна 1907.

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
докуменат бр. 2366 од 6. јуна)

На молбу Митрофана Бана из Главног Државног Рачуноводства исплаћена је тражена сума Василију Ђиновском, за израду икона Цркве Ман. Бијеле.

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
докуменат бр. 2367 од 14. августа)

Иконостас

Манастира Бијеле

Храм Св. Ђорђе

1. Престолне — обично
2. Храма
3. Св. Јован Крститељ

На Дверима:

1. Благовјештеније

Јужна и сјеверна врата
 Арх. Михаил и Арх. Стефан
 Тајна вечера — и по 2 апостола уједно
 свих 12.

Мироносице

(Конзисторија Цетињска 1906—1907, фасцикла 32,
 докуменат 13 у омоту Манастир Бијела)

Конзисторија Цетињска
 Број 2060 А. 1907 — 2020
 Цетиње 9. јула 1907. год.

Часноме свештенику
 г. Перу Божовићу

Његуши.

Овијем одобрава се да Крсто Вуков Поповић приложи иконостас
 храму св. Саве у Браковима.

Извијестите се да ли Поповић опуномоћава Конзисторију да она по-
 зове из Подгорице иконописца г. Василија Ђиновског да овај дође на Ње-
 гуше и на лицу мјеста поведе преговоре о прављењу реченога иконостаса
 — па то што прије доставите овамо.

Веза нашег брзојава од 8. тек. оа. год.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1909, фасцикла 40,
 докуменат бр. 1000 од 11. априла 1909)

Манастир Горње Брчели 13. септ. 1907 год.
 број 27

Високопречасној Конзисторији Цетињској
 Цетиње

Молим Високопречасну Конзисторију, пошто се иконописац Госпо-
 дин Василије Ђиновски сад налази у Горње Брчело, прављењем иконоста-
 са у Саборну Цркву Св. Апостола Томе.

Усљед тога потребито би било да му Високопречасна Конзисторија
 дозволи да би и у овом Манастиру измјерио Иконостас и изјавио цијену
 поменутог. на преглед Високопречасне Конзисторије

Високопречасне Конзисторије

покорни слуга
 Рафаило Буровић
 јеромонах

Конзисторија Цетињска

Број 2679

Цетиње 15. септембра 1907. год.

Преподобноме јеромонаху

г. Рафаилу Буровићу

М. Брчело

Нека г. Василије Ђиновски узгредно узме мјеру иконостаса цркве
 Манастира Горњег Брчела, па нека је код себе чува, докле му Конзисто-
 рија јави.

Ово је одговор на ваше писмо од 13. тек.ов. год. бр. 27.

М. Митрофан

Манастир Горње Брчело, 28/9 1907. год.

Број 31.

Високопречасној Консисторији Цетињској
Цетиње

По наредби те Високопречасне Консисторије под број 2679. позвао сам иконописца Господина Василију Ђиновског који је 25 овог мјесеца измјерио Иконостас Цркве Горњег Манастира Брчела

Високопречасне Консисторије
покорни слуга
Рафаило Ђуровић
јеромонах

(Консисторија Цетињска 1907, фасцикла 29,
докуменат бр. 2678 од 28. септембра)

Парохија Горњо Брчелска

Број 22

Брчели 21. Септембра 1907. г.

Високопречасној Консисторији Цетињској
Цетиње

Тој Високопречасној Консисторији познато је да се је достављао Уговор од 9. Марта 1906. год Број 12. по између Општине Горњо Брчелске и г. Василије Ђиновског иконописца, за израду Иконостаса Саборне цркве Храма Св. Апостола Томе у Горње Брчеле, којег сте са Вашим Благословом и одобрили од 16 Марта 1906. Број 936. Г. Ђиновски је израдио Иконостас по Уговору, и на задовољство свију општинара.

За то се умољаје Та Високопречасна Консисторија да би извољела послати Благослов за освећење Иконостаса, и извјестити ме ко ће исто извршити, а потребно је да буде 30 Септембра ов. год. а при том да пошљете и надпис који ће бити у Иконостасу; жели и моли Општина, као што га је и она урадила, да споменете у надпису Саборну Цркву св. Апостола Томе у Брчели, као што је писано било и у стари Иконостас. —

Тој Високопречасној Консисторији остајем

С поштовањем

Јоко Јовачевић

Парох Горњо Брчелски

(Консисторија Цетињска 1907, фасцикла 29,
докуменат бр. 2813 од 26. септембра)

Парохија Сотонићка обраћа се 11. октобра Консисторији на Цетињу:

По жељи и молби ове општине, а по Вашој дозволи од 13 Јулија ов. год. Број 2140 позва иконописца Г. Васиља Ђиновскога и погодише иконостас добровољно са задовољством и учинели уговор (контрат) кога подносе тој Високопречасној Консисторији на потврђење.“

Консисторија, веће послје пет дана шаље одговор:

„Одобрава се уговор иконостаса учињен од стране општине Ораховске са иконописцем г. Василијем Ђиновскијем, те се оvdје у прилогу и повраћа.“

Консисторија, већ послје пет дана шаље одговор:

докуменат бр. 3146 од 16. октобра)

Дубровник, 7. фебруара 1908.

Ваше Виссокопреосвештенство!

Примајући на знање Ваше високоштовано писмо од 1/2 т.г. бр. 420 које ме је много утјешило, ја дакле хоћу и желим начинити иконостас у цркви Св. Саве у Ераковићима на Његушима и то, ако ми се одобри, како сам рекао, да ми се на дан Св. Саве сваке године одржи помен моме оцу, мајци, жени и мени као што је моја жеља и свијех сељана оне цркве, а ако ко не хтједне у будућа времена то вршити, то не иде на Вашу него на душу онога ко то занемари.

Ја сам био иконостас погодио са Чолановићем и Ђиновскијем из Подгорице и то за 1000 — круна и сувише да им платим подвоз до мјеста и храну за оно вријеме док намјесте иконостас. Капару прије радње ута-начили смо да им дам 400 — кр.

Овијем дакле, у случају одобрења овлашћујем Тас и Вашу Консисто-рију да позове Чолановића и Ђиновскога те да у име моје учините пшњима обвезно писмо, те кад ме позовете, ја ћу да дадем и положим ка-пару, па кад буде све готово, остало.

У најбољој намјери и привржености светој цркви и Вашему Високопреосвештенству биљежим се са одличним поштовањем и љубим Вам свету десницу

понижни
Крсто В. Поповић

П.П.
вића из Његуша, сада настањеног у Дубровинку.

(Конзисторија Цетињска 1909, ф. 40,
докуменат 1000 од 11, априла)

Конзисторија Цетињска
Број 1003 А. 1907 — 2020
Цетињс 19/3. 1908. год.

Г. Василију Ђиновском
Подгорица.

Према плану кога ће вам уручити на употребу г. П. Чолановић, Кон-систо-рији доставите најнижу цијену, за коју можете направити иконе за иконостас цркве св. Сава на Његушима, као прилог Крста Вукова Попо-вића из Његуша, сада настањеног у Дубровнику.

Пол Миран Вукић

Подгорица 27/III 1908.

Високопречесној Конзисторији

на Цетиње.

Одговор на писма од 3. Марта Број 820., као и на писмо 19. о.м. Број 1003. св. год. односно прилога Икона Г-на Крста В. Поповића с' Његуша за Цркву Св. Саве у Ераковићима.

Ја сам видио план у Г.П. Чолановића, који се слаже са бројем, као и величином икона Ман. Бијеле, које сам Иконе израдио за Кр. 400. (че-тири стотине) које су код мене на чување, (а плаћене су) Те пошто је број Окна и величина једно иста, то нека буде и цијена за Кр. 400. иста. Ако Високопречесна Конзисторија усваја речену цијену нека ми из-воли послати кр. 200 (двје стотине) а решто од Кр. 400. кад Иконе свр-шим и предам овђе Г. П. Чолановићу да их он намјести. Свршетак ове радње, казао ми је Г. П. Чолановић у Септембру по коме ћу се року и ја владати.

Разговарао сам са Г. Чолановићем: пошто је једна иста мјера и из-рада Иконостаса и Икона М. Бијеле, као и Цр. Св. Саве у Ераковићима (осим што бих требао наново направити икону храма Св. Саве) могао би

му се овај Иконостас уступити, и свршити се до Турфевадне, пошто Цр. М. Бијеле није довршена, у том случају Високопречасна Консисто­рија може задржати јод Г-на Крста В. Поповића параза Иконе. кр. 200, (Двје­ста кр) а за Иконостас: кр. 300 (тврста кр) до поновог свршетка Икона и Иконостаса М. Бијеле кад устреба. —

Иконописац Василије К. Ђиновски
Са особитим поштовањем

(Консисто­рија Цетињска 1909, фасцикла 40,
докуменат бр. 1000 од 11. априла)

УГОВОР

Између Крста Вукова Поповића, Његуша настањеног у Дубровнику и Василија Ђиновског иконописца из Подгорице, за направу икона за Цркву Св. Сава на Његушима, као прилог Крста В. Поповића.

Овим обје странке обвезују се:

1. Василије Ђиновски, прима се, да по предложеном плану и потпи­саном од Крста В. Поповића направи иконе за иконостас Цркве Св. Сава на Његушима за цијену од Кр. 400 — четири стотине.

2. Иконе, кад буду готове Ђиновски има предати Чолановићу, да их намјести на иконостасу, а пренос да буде истовремено са иконостасом на рачун приложника.

3. Крсто В. Поповић, такође обвезује се исплатити В. Ђиновском за направу ових икона Кр. 400 и то: Кр. 200, у почетку рада, а Кр. 200, на свршетку рада.

4. Иконе имају бити готове, како ће се намјестити до 20. септ. ов. г. на свом мјесту на иконостасу у цркви.

Овај уговор стаје на снагу кад га обје уговарајуће странке своје­ручним потписом одостовјере, и кад се по том потврди у Цет. Консисто­рији Поп. Мир. Вукић

Консисто­рија Цетињска
Број 1304 А. 1907 — 2020
Цетиње 17/IV 1908. год.

Господину
Василију Ђиновском

Подгорица.

Овде у прилогу два примјерка спроводи вас се уговор, за направу икона Цркви св. Сава на Његушима, као прилог Крста В. Поповића.

Уговор потпишите, а тако мјесто и датум, па га повратите Конси­сторији на потврду.

Са повратком уговора Консисто­рији спроведите признаницу на Кр. 200. које вам се одмах по пријему признанице послати на рачун на­праве речених икона, а сагласно уговору.

М. Митрофан

Признаница

Сврху № Кр. 200 (двје стотине Круна) које сам примио од Високо­пречасне Консисто­рије, по Уговору за Цркву Св. Сава у Ераковиће на Његушима, за прилог Г-на Крста В. Поповића, за Иконе у реченој Цркви. Подгорица

29/IV 1908 год.

Примасц речене суме
Иконописац В. К. Ђиновски

Високопречасној Консисто­рији

на Цетиње.

Одговор на писмо од 17. априла, т.г. Број 1304 односно Уговора између Г-на Крста В. Поповића с' Његуша, настањеног у Дубровнику, за Иконе у Цр. Св. Сава у Ераковиће на Његуше и Мене, који сам Уговор потписао, за пуноважног, и којег спроводим са овим писмом на Цетиње на потврђење Високопречасној Консисто­рији, у исто доба улажем и моју

Признаницу за Двије стотине Круна, које ће ми Високо-пречасна Консисто-
рија по пријему исте послати речени новац у Подгорицу на моју адресу,
Ја се сада налазим у Краље, у Васојевићима, ће ћу намјестити Ико-
ностас у Цркви Св. Спаса у задужбину Оца Јеромонаха Г-на Јосифа Ле-
кића.

С. особитим поштовањем
Иконописац. В. К. Ђиновски

Андријевица
29 Априла 1908. год.

Високопречасној Консисто-
рији

Цетиње

Свршио сам Иконе за Цр. Св. Саве у Ераковићима на Његуше при-
лог Г-на Крста В. Поповића по мјери коју сам добио од г. П. Чолановића,
који израђује иконостас за речену Цркву.

Јутрос сам пошао код г. Чолановића и казао му да су иконе готове,
и паковане.

Пошто сам ја моју погодбу свршио то учтиво молим Високопречасну
Консисто-рију да ми изволи послати остатак од Кр. 200 (двје стотине
круна)

По пријему новца послаћу одмах моју признаницу.

Са највишим поштовањем
Иконописац
Василије К. Ђиновски

Подгорица
24 — VII — 1908 год.

Ваше Високопреосвештенство
Милостиви Архиепископу

Писао сам писмо Високопречасној Консисто-рији 24. о.м. односно И-
кона, прилога Г-на Крста В. Поповића за Цр. Св. Саве у Ераковићима на
Његуше, које сам Иконе свршио и казао Г. Чолановићу да су готове, —

Поново молим Ваше Високопреосвештенство за исплату речених
Икона од Кр. 200 које су ми веома потребите услед исплате неку рату
новаца „Црног. Банци“ коју треба да положим ове 3—4 дана.

Остајем у нади.

Са највећом покорношћу
Иконописац
Василије К. Ђиновски

Подгорица
31/VII 1908.

Високопречасној Консисто-
рији

Цетиње.

Пошто с сада с' радом налазим у Сотониће (Црници) то молим Ви-
сокопречасну Консисто-рију, да би ми новац о исплати Икона Г. К. Вукова
Поповића, кад дође поштом на Вир-пазар (у Сотониће)

Сотонићи

С највишим поштовањем

3/II 1909.

Василије Ђиновски

Признаница

Сврху № Кр. 200 (двје стотине круна) које сам примио од иВсоко-
пречасне Консисто-рије, за исплату Икона прилога Г. Крста Вукова Попо-
вића у Цр. Св. Саве у Ераковиће на Његуше.

Сотонићи

6. Април 1909.

Примаоц речених новаца
Василиј К. Ђиновски

(Конзисторија Цетињска 1909, фасцикла 40,
докуменат бр. 100 од 11. априла)

Парохија Горњо-Брчeosка
Број 13
Брчели 3 Априла 1909 год.

Високопречасној Конзисторији Цетињској

Цетиње.

Тој Високопречасној Конзисторији спроводи се уговор, по између г. Василија Ђиновског иконописца, и општине Бријешке, односно Иконостаса филијале цркве у храму св. Георгије на Бријеге. Са молбом да би га та Високопречасна Конзисторија благоизвољела с благословом одобрити и повратити.

с Поштовањем
Јоко Јовачевић
парох Горњо-Брчeosки

Конзисторија Цетињска
Број 922

Цетиње 8. априла 1909 год.

Часном свештенику
г. Јовану Јова Јовачевићу

Брчели

Овдје у прилогу / повраћа се потврђен уговор о радњи иконостаса филијале храма св. Георгије на Бријеге, учињен између Општине Бријешке с једне и г. Василија Ђиновског, иконописца, из Подгорице, с друге стране, а који сте спровели Конзисторији вашим писмом од 3. априла ов. год. бр. 13.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1909, фасцикла 40,
докуменат бр. 922 од 8. априла)

Парохија Богетицка
Број 22

Богетићи, 21. IV 1909

Високо пречасној Конзисторији

Цетиње

Одборници цркве Дреновачке, испред ове општине најпокорније моле ту Високопречасну Конзисторију, да би сте ни допустили, да учинимо поправку око наше цркве храма св. Николе у Дреношцицу, а та се поправка састоји су следећим тачкама

1. Да је покријемо тиглом, јер је покривена плочом па капље
 2. Да темпло направимо, јер је доста слабо
 3. Да је посалицамо
 4. да направимо св. трпезу, јер ј е мала
 5. Да направимо један звоник пошто је звоник досад било на ступчевима објешено
- Новаца има своих да небисмо ником досађивали.

Најпокорније молимо дабистени допустили и ваш благослов дали. Испред све општине покорни одборници

Председник Поп Илија Мијушковић
чланови Кмет Перо Вацковић
Шујо Перуновић
оф. Живко Перуновић
Петар Вацковић
Веко Вацковић

благајник офицер Јевто Перуновић

Конзисторија Цетињска

Број 1207

Цетиње 25. априла 1909. год.

Часном свештенику

г. Илији Миђушковићу

Овијем дозвољава се учинити поправке храма св. Николе у Дреновштици, о којима је рјешч у писму од 21. тек. ов. год. бр. 22.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1909, фасцикла 41,
докуменат бр. 1207 од 25. априла)

Високопречасној Конзисторији

Цетиње.

У прилогу овога писма, шаљем уговор за Иконостас Ман. Св. Николе у Доње Брчеле (у Црници) у два примјерка, на одобрење као и на потврду Високопречасној Конзисторији, од којих ће се један мене спровести.

За свршетак овога Иконостаса за 9. Маја идуће 1910 год, преступићу моје друге уговорене радове, тек да испуним обећање и жељу

Његова Високопреосвештенства

Господина Митрополита

Митрофана Бана.

Тако да за идући Никољ-дан буде готов.

Што се тиче разлике у цијени, међу оба Иконостаса, имао сам у виду величину њину, као и вријеме кад се имају радити, те тако мислим да сам им правилно подјелу учинио.

За које се надам да ће Високопречасна Конзисторија оба уговора у свему одобрити, и потврдити.

Са особитим поштовањем

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Подгорица

27—V— 1909. год.

Конзисторија Цетињска

Број 1537 А. 1909 — 1395

Цетиње 30. маја 1909. год.

Г. Василију Ђиновском, иконописцу

Подгорица.

По гласу вашег писма од 27. ов. мј. тек. год. Конзисторија је примила у два примјерка уговор за направу иконостаса Манастира св. Николе у Доње-Брчело (Црница).

Уговор је прегледан, одобрен и потврђен у Конзисторији; један примјерак задржат је, а други се овај у прилогу вама повраћа.

Укупна хиљаду и стотину (1100) према уговору, као прву рату, на рачун исплате иконописца, послаће вам се што скорије.

М. Митрофан

УГОВОР

Између Високопречасне Конзисторије, и Василије К. Ђиновског иконописца Ман. Св. Николе у Доње Брчеле, у Црници.

Овим уговором обје странке обвезују се:

1. Василије Ђиновски, прима се да по плану Иконостаса Цр. Сотоницке, изради Иконостас Ман. Св. Николе у Доње Брчеле, за кр. 2200 (словом Кр. двије хиљаде и двије стотине) у исто доба прима на себе набавку материјала, за речени Иконостас све што је потребито. Материјал има бити:

Позлата чиста, Иконе на Бакар израђене, дрвенарија сва од лучеог дрвета; како колоне, лозе, корнижи, и цијо дрворез на Иконостасу има се позлатити, сходно изради Иконостаса Цр. Софрнице, —

2. Ђиновски се обавезује ову радњу свршити и на мјесто ставити, до Никољадне, 9. Маја 1910. год.

3. Високопречасна Консисторија обвезује се издати »иновском за речени Иконостас Кр. 2200 а то на потврду уговора Кр. 1100, за набавку материјала ове радње, а остатак од Кр. 1100 на свршетак Иконостаса.

4. Високопречасна Консисторија прима се да о свом трошку пренесе израђени Иконостас из Подгорице у Ман. Св. Николе у Доње Брчеле, и дати Ђиновском при намјештању Иконостаса стан и храну, двије греде на које се има утврдити Иконостас, као и армадуру.

Овај уговор стаје на снагу, кад га обе уговарајуће странке своје ручним потписима одостовјере, и кад се по том потврди у Цетињској Консисторији, у два примјерка.

Предузимач рада

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Подгорица

27. Мај. 1909. г.

Овај уговор између Консисторије Цетињске и иконописца Василија Ђиновског, а за направу иконостаса Манастира Св. Николе, у Црмници потврђује се.

М. Митрофан

Цетиње 30. Маја, 1909. г.

Број 1571 А. 1909 — 1395.

Високопречасној Консисторији
Цетињској

Цетиње.

У прилогу овога писма шаљем једну Признаницу на Кр. једну хиљаду и сто које сам примио преко поште, на рачун Иконостаса Ман. у Доње Брчели (Црница).

С особитим поштовањем
иконписац

Подгорица

15. Јуни — 1909 г.

Василије К. Ђиновски

(Консисторија Цетињска 1908—1909, ф. 47,

документ бр. 1305 од 11. маја)

Високопречасној Консисторији

Цетиње.

У прилогу овога писма, шаљем уговор за Иконостас Ман. Св. Госпође, у Горње Брчеле (у Црници) у два примјерка, на одобрење као и на потврду Високопречасној Консисторији, од којих ће се један мене стићи.

Што се тиче разлике у цијени, међу оба Иконостаса, имао сам у виду величину њину као и вријеме кад се имају радити, те тако мислим да сам им правилно подјелу учинио. За које се надам да ће Високопречасна Консисторија оба уговора у свему одобрити, и потврдити.

Са особитим поштовањем
Иконописац

Подгорица

27—V— 1909. год.

Василије К. Ђиновски

УГОВОР

Између Високопречасне Консистирије, и Василије К. Ђиновског иконописца, из Подгорице за нараву Иконостаса, Ман. Св. Госпође (Рожд. Пр. Богор) у Горње Брчеле, у Црмници.

Овим уговором обје странке обвезују се:

1. Василије Ђиновски, прима се да по плану Иконостаса Цр. Сотоницке, изради Иконостас Ман. Св. Госпође у Горње Брчеле за Кр. 1800. (словом Кр. једну хиљаду и осам стотина) у исто доба прима на себе набавку материјала, за речени Иконостас све што је потребито. Материјал има бити:

Позлата чиста, Иконе на Бакру израђене, дрвенарија сва од лучевог дрвета, како колоне, лозе корнижи, тако и цијели дрворез на Иконостасу има бити позлаћен, сходно изради Иконостаса Цр. Сотоницке.

2. Ђиновски се обавезује ову радњу свршити, и на мјесто ставити, по свршетку Иконостаса, Цр. Буковичке Св. Спаса у Црмници.

3. Високопречасна Консистирија обвезује се издати Ђиновском за речени Иконостас Кру. 1800. и то на потврду уговора за набавку материјала Кр. 600. У почетку радње овог Иконостаса Кр. 600. На свршетак Иконостаса, остатак од Кр. 600.

4. Високопречасна Консистирија прима се да о свом трошку пренесе израђени Иконостас из Подгорице, у Ман. Св. Госпође, у Горње Брчеле, и дати Ђиновском при намјештању Иконостаса, стан и храну, двије гред на које се има утврдити Иконостас, као и армадуру.

Овај уговор стаје на снагу кад га обје уговарајуће странке своје ручним подписима одоставјере, и кад се по том потврди у Цетињској Консистирији, у два примјерка.

Подузимач рада

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Подгорица

27. Мај 1909.

Овај уговор између Консистирије Цетињске и иконописца Василија Ђиновског, а за нараву иконостаса Манастира Св. Госпође у Горње Брчели, у Црмници потврђује се.

Цетиње 30. Маја 1909. г.

Број 1570 А. 1909 — 1395

М. Митрофан

Високопречасној Консистирији Цетињској

Цетиње.

У прилогу овога писма шаљем једну признаницу на Кр. шест стотина, које сам примио преко поште, на рачун Иконостаса Ман. у Горње Брчели (Црмница).

С поштовањем

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Подгорица

15. Јуни 1909.

(Консистирија Цетињска 1908—1909, ф. 47, докуменат 23)

Ваше Високопреосвјештенство

Милостиви Архиепископу

Општина Сотоницка долази смиренним срцем доставити свом Архиепископу следеће:

Саборна црква у овој Општини спојена из два храма под једним кровом, први собор св. Архангела Михаила (8. Новембра) освећен. — дру-

ти Рождество св. Јована Крститеља (24 Јуна) прерађен на старој Цркви, поново не освећен.

По дозволи Вашег Високопреосвештенства за оба храма погођени Иконостаси са Г. Василијом Ђиновским, који те бити готови са својим радом шести маја.

Најпонижније молимо Ваше Високопреосвештенство по жељи Општине не ако је могуће да Ви дођете за освећење пред-реченога.

У име цијеле Општине љубим Вашу св. Десницу.

Вашег Високопреосвештенства најпокорнији

Лука Вукосавовић

Свештеник Сотоницки

Парохија Сотоницка

Број 6

(Конзисторија Цетињска 1909, фасцикла 41, докуменат бр. 1235 од 28. априла)

Високопречасној Конзисторији

Цетиње.

Одговор на Распис Високопречасне Конзисторије за прославу педесетогодишње Владавине Његовог Кр. Височанства Књаза Господара.

Ја ћу до Нове године 1910 послати списак свијех Иконостаса које сам израдио у течају од 35 година у Црној Гори.

Орахово (Црница)

12. Децембра 1909.

Са особитим поштовањем

Иконописац

Василије К. Ђиновски

Ваше Високопреосвештенство

Милостиви Архипастиру.

На захтјев те Високопречасне Конзисторије за педесето-годишњи Јубилеј Њег. Кра. Вис. Књаза Господара Николе I шаљем списак израђених Иконостаса у Црној Гори, укупно Број 90, а остале 5 од прије ослобођења, у течају 37. година.

Настојао сам да речени списак буде тачан, у случају ако се каква погрешка пријави у годинама, једна испред друге, то ће мислим Свјештеници допринијети да се исправи, са потписом Цркава.

Остајем просећи Ваш Архијерејски Благослов и љубим Вашу св. Десницу.

Подгорица

Јануара 1910. год.

Иконописац

Василије Кр. Ђиновски

(Конзисторија Цетињска 1910, фасцикла 52, докуменат бр. 146 од 12. јануара)

Високопречасној Конзисторији

Цетиње

Ја ћу свршити Иконостасе Цркава Сотонићких свршетком овога мјесеца, те ако би дошле паре од Г. Крста В. Поповића до тада, молим да ми се упуте путем на Вир-пазар у Сотониће.

Црквени Одбор у Ораово, замолио ме да извијестим Ту Славну Високопречасну Конзисторију како су браћа Радовићи свршили Звоник њихове Цр. св. Николе, исти је добар, и Општина је задовољна. Снимио сам надпис од доба Митрополига Руфима прије 246 година послаћу га другом приликом.

Са особитим поштовањем

Василије К. Ђиновски

30/III 1909

Ваше Високопреосвјештенство
Милостиви Архиепастиру!

У филијалној Цркви у Орахово храм св. Николе; свршиће Г. Васиљ Ђиновски, Иконостас; као што је познато у своје вријем за исти; а свршаје се 22 децембра о.г.

Молимо у једно са мојим парохијанима општине Ораховске, да нам пошаљете Ваш Архиепископски благослов, за освешћење реченог Иконостаса. Љубећи на свагда Вашу свету десницу

Вашег Високопреосвјештенства
најљакорни

Лука Вукосавовић
Свештеник Сотоницки

Сотониће 14 децембра 1909.

Парохија Сотоницка
Број 27.

(Конзисторија Цетињска 1909, фасцикла 45,
докуменат бр. 3558 од 17. децембра

Парохија Љешкопољска
Бр 6.

Високопречасној Конзисторији Цетиње.
Цетиње

Тој Високопречасној Конзисторији испроводи се под % уложени уговор помоћу Молера Г-н Василија Ђиновског и двије Општине Цркве Љешкопољске (доње и гор. горице) о изради Иконостаса у парохиску Цркву Љ. пољску с молбом, да та Високопречасна Конзисторија, изволи речени уговор овјерити и као такав, повратити поменутијем Општинама ради свог даљег управљања.

11. Марта 1910.

Свештеник Љешкопољски

у
Љешкопољу

Јован Радуловић

Конзисторија Цетињска
Број 990

Цетиње 29. марта 1910. год.

Часном свештенику
г. Јовану Радуловићу

Љешкопоље.

Овдје у прилогу % повраћа се уговор о прављењу иконостаса храма св. Георгија у парохијској цркви Љешкопољској, учињен између општина Доње и Горње Горице и иконописца Василија Ђиновског с тијем да се уговор потврди у Капетанском Суду и тада се има сматрати пуноважним. Аво је одговор на ваше писмо од 11. тек, ов. год. бр. 6.

М. Митрофан

(Конзисторија Цетињска 1910, фасцикла 48,
докуменат бр. 990 од 29. марта)

Парохија Крњич Шестанска

Број 14

Високо-пречасној Конзисторији Цетињској

Цетиње.

Потписати узима слободу, замолити Високо-пречасну Конзисторију, да ме извјести за следеће: Општина Драчевицка сагласила се, да се иконостас поправи т.ј. храм св. Јована у Драчевицу, и то мислимо што прије. Али бисмо жељели доброг иконописца, и како ни би цјење кошта, а рад да је добра. Али према Вашем акту од 25 Маја 1909 год. број 1477:

обраћам се Вама, можемо ли тражит ко би за мање? И да би извољели извијестит ме што прије.

Љубећи десницу Његовог
Високопреосвештенства
биљежим се с дубоким
поштовањем
понижни
Свештеник Петар Пекић

Крњице 15 Марта
1910 год.

Консistorија Цетињска
Број 935. А. 1909 — 601.
Цетиње 20 марта 1910. год.
Часном свештенику
г. Петру Пекићу

Крњице.

У допуну писма Консistorије од 25. маја 1909. год. доставља се следеће:

За иконостас храма св. Јована у Драчевици обратите се живописцу г. Василију Биновском — Подгорица и с њим се условите т.ј. уговором радњу погодите.

М. Митрофан

(Консistorија Цетињска 1910, фасцикла 48,
документ бр. 935 од 20. марта)

Парохија Брчeosка
Број 72
у Брчели 1. Јуна 1910.

Високопречасној Консistorији Цетињској
Цетиње.

Част ми је доставити Високопречасној Консistorији односно храме-ва св. Николе у Доње Брчели, и како се би узостављени иконостас у њему најбоље од владе очува.

У споразуму са Г. Биновским нашли смо за неопходно потребито овог љета урадити следеће:

I. Да се изнова начине још 2 прозора по мјери овијех.

II. Да се зазидају све пањеге остављене унаоколо зида црквенога, који има 50.

III. Да се лукотине од прома проузроковане на волту храма споља и изнутра добро залију циментом.

IV. Да се све тигле на храму у клак ставе, како их не би могао вјетар уздизат.

V. Да се стакла са звијезде дигну, а замијене гвозденом решетком рад проласка ваздуха.

VI. Да се споља црква цементира између камења.

VII. Да се набаве 2. свијетњака пред иконостасом и 2. на светом престолу.

VIII. Да се набаве у најмање 3 кандила и кадионица.

IX. Да се набаве обруке за св. престол и проскомедију,

X. Потребито је одјеаније свештеничко.

XI. Такође је потребита и петохлебница за литије.

XII. Нужно је укоричити књиге црквене и при њих набавити неопходно потребите

XIII. Потребита је звјездица за царске двери.

Старе изтруле иконе и изтрунуту дрвенарију од старог иконостаса треба овден пред црквом спалити, а неке старе штице тражи ова калуђерица за мулегин, а никако да се по њима иде, но све то стоји у Вашој власти, пак како ми наредите.

Уз ово се подноси Високопречасној Консисторији рачун за исплату трошкова живописца Г. Ђиновскијех који су учинили својећи у Брчели, за израду иконостаса храма св. Николе у Доње Брчели.
Остајем Високопречасне консисторије
особитог поштовања

покорни
Никола Јовановић
парох Брчески

Консисторија одговара:

Часом свештенику
п. Николи Јовановићу

Брчело.

На ваше писмо од 1. тек. ов. год. бр. 72 доставља се следеће:
Консисторија јако жали што не може изаћи на сусрет вашему тражењу за још неке поправке у манастиру Доње Брческом. Пошто је ове године око иконостаса у истом Манастиру потрошена прилична сума то се стрпите, јер Консисторија нема буџетске могућности за ову годину за поправке које наводите у вашем више цитираном писму.

За г. Митрополита
члан Консисторије
Илија Јовићевић

(Консисторија Цетињска, 1910, ф. 50, док. бр. 1611 одн 10. јуна)

Консисторија Цетињска
Број 1725

Цетиње 25/6. 1910. год.

Господину Василију Ђиновском,
Подгорица

Потребно је да одмах послите Петрова-дне дођете овамо, ради поправке икона и иконостаса у цркви манастира Цетињског.

М. Митрофан

(Консисторија Цетињска 1910, Љасцикла 50, докуменат
бр. 1725 од 25. јуна)

У парохијској цркви св. Апостола Томе (Горњи Брчели) начињен је 1907. године иконостас са позлатом од иконописца г. Василија Ђиновског. Његова израда коштала је 2.300 перпера, а износ је платила општина Горње Брческо.

И за филијалну црквупосвећену св. Великом. Георгију на Бријеге, у истој парохији, иконостас је урадио поменути иконописац. Његова цијена износила је 1.500 перпера. Трећина суме исплаћена је Ђиновском одмах.

(Консисторија Цетињска 1910, фасцикла 52,
докуменат бр. 949 од 14. марта)

Високопречасној Консисторији

Цетиње.

Са овим писмом достављам до знања, за Иконостас у Ман. Доње Брчели: како сам намјеран по Васкрсу поћи тамо и намјестити Иконостас.

Молим Високопречасну Консисторију да тамо нареди коме је намјерна, да води бригу о мом бављењу тамо, као за стан и храну за мене и Миљивоја, за пренос иконостаса од Вира до Манастира, а од Подгорице до Вира ја ћу сам руководити. У исто доба да ми даду армадуру потребиту, и двије Грете на које се има утврдити Иконостас. На Вир не треба-

те да нас чекају 40. бременоша, Молим да ме извијесите на кога се имам обраћати тамо? Кога ћу извијестити одмах о мом доласку тамо.

Добро би било да за све Иконе узмем са собом стакал и намјестим их. Ако одобрите, неће више стати од 50 Кр. —

Подгорица

12 Април 1910. г.

Са особитим поштовањем

Иконописац, Василије К. Ђиновски

Консисторија Цетињска

Број 1136 А. 1909—1571.

Цетиње 14. април 1910. год.

Часном овешетнику

г. Николи Јовановићу

Брчели.

По Васкрсу доћи ће тамо иконописац Василије Ђиновски ради намјештања иконостаса у Манастиру Св. Николе у Доњем Брчелу.

Ви ћете се постарати да погодите негдје скромно стаи и храну за Ђиновског и његовог сина Миљивоја, али пазите да не буде скупо, па ће се исплатити накнадно одовуда.

Заузмите се да народ бесплатно пренесе иконостас с Вира у Манастир, кад вам Ђиновски то јави.

Нистојте да се прибави потребна армадура за намјештање иконостаса и двије греде, на које се има исти утврдити.

М. Митрофан

Консисторија Цетињска

Број 1137 А. 1909—1571

Цетиње 14. априла 1910.

Господину Василији Ђиновском

Подгорица

За ваш долазак у Брчели писато је попу Николи Јовановићу и њему се обраћајте, па ће вам он бити у свему на руци.

Одобрајте се ваш приједлог да узмете стакла и ставите на иконе иконостаса Манастира св. Николе у Доњем Брчелу.

Ово је одговор на ваше писмо од 12. тек. ов. год,

М. Митрофан

Парохија Брчeosка

Број 53.

у Брчело 4 Маја 1910.

Високопречасној Консисторији Цетињској,

Цетиње.

Част ми је доставити Високопречасној консисторији да је Г. Василије Ђиновски са сином стигао у Брчело 2 Маја, које сам смјестио до свршетка овог рада, на квартијер код Јока Петрова Јовановића и погодио их дневно по 7 круна, да имају добру храну и пиће, чистоћу и мир, особиту собу са двије постеље и прање док су овдјен, ово сам закључио пошљед 8. дана иканта у све Брчели, те пошто ми се нико не пријави на нижу цијену, осташе код Јока Јовановића, доста је скупо али пошто је сад народ у великом раду и пазари удаљени то нијесам мога цење. Маја 2. послао сам по поручбини Ђиновског 50-ро чељад мушкијех и женскијех из општине Доњо-Брчeosке, Томицке и Бријешке, те су донијели иконостас и армадуру потребиту за исти уз велико одушевљење и пјевање с Вира у Брчели. Ђиновски ми говори да ће Иконостас уређен и намјештен бити до Спасова-дне.

Најучтивије молим Високопречасну Консисторију ако је звоно манастирско стигло у Митрополију да га изволите спровести на Вир до петка

7 овога како га бисмо могли донијети у Брчели; а такође будите добри послати ми надпис какав има бити на иконостас.

Високопречасне Консисторије
с одличним поштовањем
Никола Јовановић
парох Брчeosки

Консисторија Цетињска
Број 1305 А. 1909 — 1571.
Цетиње 11. маја 1910.

Часном свештенику
г. Николи Јовановићу

У одговор на ваше писмо од 4. тек. ов. год. бр. 53. доставља се у колико следује:

На иконостасу Ман. Св. Николе има стајати овакав натпис: „Иконостас овај начињен је пригодном педесетогодишње срећне прославе владавине Његовог Краљевског Височанства Књаза Николе I. а благословом Његовог Високопреосвештенства Господина Митрополита Миррофана — 1910. године“. —

Звоно манастирско првом приликом уцутиће се.

М. Митрофан

(Консисторија Цетињска 1908—1909, фасцикла 47,
бр. документа 1305 од 11. маја)

Анђе Капић

DINOVSKI BROTHERS — ICON AND FRESCO PAINTERS

Summary

This study is a modest contribution to endeavour to save from oblivion memory of the famous fresco painters — Đinovski brothers, and to examine their cultural trace in Montenegro.

The Đinovski family originated from Galčanik, the village in Debarski region — Macedonia, from a prominent fresco-painters family which, by tradition, cherished the art of painting and transferred it from father to son. Their son Krste was a man of distinction in his time, famous educator and an excellent master of wood-carving. Father transferred his love of this kind of artistic expression to his sons. The oldest of them, Panajot, it is said, was the best in fresco painting. He oriented his work to Vranje. He took a keen interest for ethnography, folklore and lexicography. Aleksa showed more affinity to studying photographic and wood-carving skills. Teofil and Vasilije found their artistic expression in stone-carving and church fresco painting, although they were excellent connoisseurs of wood-carving art.

Out of some personal impulse, yet insufficiently known, the Đinovski brothers had to leave their hometown and settle in Vranje, where they soon earned good reputation by popularizing fresco-painting skills in nearby monasteries and churches. Younger brothers left for Montenegro, upon the invitation of Montenegrin bishop Ilarion Roganović in 1872. They settled in Podgorica permanently. They continued to work on fresco-painting fulfilling unreservedly and eagerly each of numerous orders they got. At the same time, they did a lot of work, with equal enthusiasm and professionalism, for pious endowments and for little village churches. These three brothers worked together in a team, doing almost whole work of ornamenting churches. We could find in existing documentation, that they had done ninety five

»refined« iconostasis up to year 1910. In the beginning, both brothers worked with Vasilije and after their death (1894), Vasilijc's son, Milivoje helped him in his work.

Đinovski brothers showed in their iconostasis painting and icon painting, that they did not stuck by strict and obsolescent concepts of icon painting. They maintained tradition, but they were not chained by it. They modernized artistic expression by accepting elements distinctive for baroque style of painting. Saints they painted did not have idealized physiognomy, stiff nor extremely strict expression; they were almost alike those realistic portraits, neither standardized nor deprived of deeper psychological emotions. Painting manner was applied confidently and correctly, especially in painting dresses which were painted by red, green and dark blue, with much of an use of gold colour. Icons painted by Đinovski brothers have characteristics of specific, strong personal painting vocation, devoid of religious mysticism. Background of these icons is painted in gold colour, rarely is it painted by greenish or lightbrown. Faces of saint prophets and apostles are beautiful, not much elongated, with strong jaw bones, with lively expression on their faces, fine nose and mouth shape. Some brave colouristic accents of yellow, red and green, gave lively expression to icons. Knowing both icon painting and wood-carving skills, Đinovski brothers gave some nice and harmonious artistic solutions presented on their iconostases.

Their representative works are iconostases preserved in the monastery Donji Ostrog (only fragments of them are preserved here), in the Vijaška church in Cetinje, Saint Georgie church in Podgorica, in Saint Prophet Ilija church and Saint Sava church in Čeklići, Saint Jovan and Saint Nikola churches in Boljevići, Saint Divine Georgie in Glavate ect.

We must point out that the colossal iconostases painting work of Đinovski brothers is unique in our overall art history. During the period of time, somewhat shorter than four decades, they created striking number of iconostases and icons, scattered about Montenegrin churches, which up until present days was discarded and left forgotten.